

**TESİSAT SEKTÖRÜNDE HAKSIZ REKABET,
MESLEKİ DAVRANIŞ VE ETİK**

PANEL YÖNETİCİSİ

EMİN KORAMAZ
MAKİNE MÜHENDİSLERİ ODASI

Haydar ŞAHİN
MAKİNE MÜHENDİSLERİ ODASI

Metin AKDAŞ
ESSİAD

Gülçin TONGUÇ
TÜKODER

Necati GÜLER
TEDMER

1. kaset A Bölümü

Haydar ŞAHİN:

Açıyoruz hep birlikte. Panelimizin konusu "Tesisat Sektöründe Haksız Rekabet, Mesleki Davranış ve Etik". Bildiğiniz gibi konu başlığı bu yıl 10. sunu yaptığımız Kongremizin değişmez konu başlıklarından biri her yıl değişik boyutlarıyla tartışılıyor. Yine her zaman olduğu gibi konuyu değişik tarafları bir araya toplayarak tartışmaya açacağız. Siz katılımcıların görüşlerini alacağız ve burada hep birlikte bir sentezi yakalamaya çalışacağız. Panelistlerimiz Haydar ŞAHİN; Odamız Yönetim Kurulu Üyesi sağ yanımda, Metin AKDAŞ; Ege Soğutma Sanayicileri ve İşadamları Derneği, Haydar Bey' in yanında oturuyor, Gülçin TONGUÇ Tüketici Koruma Derneği; solumda ve Necati GÜLER; Etik Değerler Merkezi, en solumuzda. Ben ilk sözü Necati Güler' e vereceğim ve özgeçmişini okuyarak başlayacağım. Necati GÜLER 1956 Kayseri doğumlu. 1975 yılında Tarsus Amerikan kolejini birincilikle tamamlamış, Boğaziçi Endüstri Mühendisliği bölümündeki eğitimi ile birlikte Fenerbahçe, Eczacıbaşı ve Milli takım formalarını birlikte devam ettirdi; eski bir basketbolcumuz herhalde hepiniz tanıyorsunuzdur. 1981'de P.Roberted - S.KONUR Ltd Şti. ve KONURLAR A.Ş.'de iş hayatına başlamış. Ve buradaki çalışmalarını 1992' ye kadar devam etmiş daha sonra İsrail-Amerikan firmasıyla Türkiye'de ortak gıda aramaları üretimi ve pazarlama işletmesi kuran Necati GÜREL FAR Aromatik Maddeler Ltd. Şti. 1998' de de bu ortaklığı devrediyor. İki yıl aynı iş kolunda çalışmaması imzalandığından iş hayatından ayrılıp, tamamiyle basketbola vakit ayırmaya başlıyor. İlk defa Washington DC.'deki oyuncu kongresi sırasında tanıştığı 'ın yönetim kuruluna 1989' da girmiş, 1992'de yönetim kurulu başkan yardımcısı, 1995'de de yönetim kurulu başkanı olmuş. Yönetimde görev aldığı yıllar içinde 1990 Antalya konferansı genel sekreteri, 1991 yılı Jakarta konferansı organizasyon komitesi, 1994 a....gon konferansı organizasyon komitesi üyelikleri ile birlikte, 96'da Telaviv, 97' de Sevilla, 98' de Londra konferansı organizasyon komitesi başkanlıklarında bulunmuş. Ayrıca 1985'de bir grup arkadaşı ile birlikte Boğaziçi Üniversitesi Derneğini kurmuş, 1991'de Yönetim Kurulu genel Sekreteri, 1995' de Yönetim Kurulu Başkanı olmuş. 1998' de Boğaziçi 1896 Spor kulübünün kurucu başkanı olmuş. 115 kere A Milli takımı olmak üzere 147 kere toplam Milli takımında Türkiye ligi şampiyonluğunda beş kere ise Avrupa Kupalarında, bir çeyrek finalde forma giymiş.....Fenerbahçe ve İTÜ'de antrönörlük yapan GÜLER 2003 yılının başından beri Türkiye Etik Değerler Merkezi Vakfı genel müdürü olarak çalışmalarına devam etmektedir. Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi üyesidir. Oldukça uzun bir özgeçmiş oldu. Bizim 120 dakikamız var biliyorsunuz bu panelde. 120 dakikayı iki eşit parça olarak kullanacağız. İlk turda 15'er dakika konuşmacılara söz vereceğim sonra salona açacağım tartışmaları geriye kalan zamanı da panelistlerimize eşit şekilde dağıtacağım. Mümkün olduğunca kendim konuşmamaya, tarafları konuşurmaya çalışacağım. Buyurun efendim.

Haydar ŞAHİN (Türkiye Etik Değerler Merkezi Vakfı Genel Müdürü):

Sayın Başkan, saygıdeğer katılımcılar. Belki konuşmam özgeçmişim kadar uzun olamayacak ama Türkiye Etik Değerler Merkezi Vakfı adına beni bu Kongreye davet ettiğiniz için tekrar teşekkür ediyorum. Öncelikle sizlere kısaca vakfımız hakkında bilgi vermek istiyorum. TEDMER Vakfı Türkiye'de sektör ayırt etmeksizin kurumsal etik kodlarını belirleyerek standarda oturtmak ve neticesinde de Türkiye'nin kültürel ve sosyal yaşamına katkı sağlamak misyonuyla aralarında yurdumuzun önde gelen bir şirketi olmak üzere 69 gerçek ve tüzel kişi tarafından 3 Mart 2002 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak kurulmuş bir Vakıftır. Öncelikli hedefleri arasında etik kavramı çok soyut bir kavram olduğu için bu kavramı daha da açarak daha da işlevli bir hale getirmek için eğitim yapmaktadır. Misyonumuz *daha yaşanabilir bir Türkiye için etik bir toplum*'dur. Faaliyetlerimiz arasında etik gönüllülerimiz, kurum içi etik yönetmeni eğitim programımız, İnternet yayınlarımız, arşiv ulusal etik arşivi onun dışında da Türkiye'de kurulan kurumlarda oluşturulan etik kurullarının araştırılması ve çeşitli araştırma konuları gelmektedir. Şu anda sekiz değişik gönüllü çalışma grubuyla faaliyetlerimizi sürdürmekteyiz. Bunlara ilavetende 4 Aralık 2003 tarihinde İstanbul'da 3. Etik Zirvesini toplayacağız.

TEDMER Vakfının kısa özgeçmişinden sonra sizlere genel olarak etik konusunda bir bilgi vermek istiyorum. Öncelikle genellikle kafalarda sürekli karışıklığa yol açan birbiriyle eşanlı oldukları

varsayılan etik ve ahlak konusuna ve bu kavramlara bir tanım yaparak başlamak istiyorum. Aramızda felsefe ile ilgilenenler varsa muhakkak ki buna benim şuanda yapacağım basit tanımlardan çok daha derin tanımlar yapmak mümkündür. Ancak iş hayatında olayları çok daha basit ve hepimizin daha rahat anlayabileceği bir konumda değerlendirmemiz gerektiğinden yapacağım tanımlar buna yönelik olacaktır. Ahlak: Doğru, iyi ve adil değerlendirme yapmamızı sağlayan temel kural ve inanışlarımızdır. Etik ise: Ahlak anlayışımızı yansıtan karar ve davranışlarımızın bütünüdür. Ahlak genelde toplumlara ve değişik ortamlara göre farklılıklar içerebilir ancak etik çok daha küresel, çok daha geniş hatlarıyla çizilmiş ve o toplumda, o toplum içinde yaptığımız davranışların değerlendirmesidir. Doğru ve iyi bir şekilde yapmamızı ve bu davranışların toplamıdır. Kurumsal olarak baktığımızda nasıl hareket edeceğimizi, nasıl karar vereceğimizi belirleyen değerlerden oluşan standartları çalışanlara ve diğer paydaşlaştırmak ve bunları yaygınlaştırmak amacıyla etik kodlar oluşturulur. Mühendislik alanına geldiğimizde ise mühendisler her şeyden önce toplum için çok önemli bir iş yaparlar: ben de kendim mühendis olduğum için bunu bu şekilde değerlendirmek durumundayım, en üst düzeyde sorumluluk ve dürüstlük göstermek zorundadırlar ve her şeyden önce bütün tarih boyunca, tarihi bütün olaylara baktığımızda insanların yaşam kalitesine doğrudan hayati etki yaparlar. Hizmetlerinde dürüst, doğru, tarafsız ve eşitlikçi olmalıdırlar. Halk sağlığının, halk güvenliğinin ve refahının korunması özel, önem verdikleri konudur. Profesyonel davranışları ile en üst düzeydeki etik kurallara uyum sağlamalıdırlar. Bu konuşmamın bir benzerini Pazartesi günü Antalya' da İnşaat Mühendisleri Odasının bir toplantısı vardı orada bir değerlendirme yaptım. Bu profesyonel kelimesi orada bazı karışıklıklara yol açtı onun için burada tekrar açmak istiyorum buradaki profesyonel tabi ki Mühendisler amatörce bazı şeyleri yapmak durumundalar ama profesyonel olarak bahsettiğim şey burada yalnız maddiyatı kapsamıyor. Yaptığı işi doğru ve işinin bilincinde olarak ta yapmayı kapsıyor. Bu tanıma özellikle dikkat etmenizi rica ediyorum. Bu konuları ele aldığımızda, toplumun güvenliği, sağlığı, ve refahı en önde düşünülmelidir dedik. Yalnız uzman oldukları konularda hizmet vermelidirler dedik, tarafsız ve doğru açıklama yapmalıdırlar her müşteri veya işverenin güvenilir temsilcisi veya vekili gibi hareket etmelidirler. Yanıltıcı hareketlerden kaçınılmalıdırlar, işin şerefi, şöhreti ve etkisini yükseltecek şekilde şerefli, sorumlu, yasal ve etik davranmalıdırlar. Şimdi toplumun güvenliği, sağlığı, ve refahı en önde tutmalıdırlar dediğimizde eğer kararlarında uygulaması hayati ve mülki zarar verecek bir oluşum ihtimali varsa bunu muhakkak bildirmelidirler. Yalnızca uygulanabilir standartlara uyum sağlayan dokümanları onaylamalılar, müşteri veya işverenin iznini almadan o müşteri veya işverenle ilgili olarak bilgi ve verileri yasal zorunluluk haricinde açıklamamalılar, hileli veya dürüst olmayan işler veya kurumlarla işbirliği içinde olmamalılar, yasal olmayan herhangi bir işlem yapmamalı veya yapılmasına yardımcı olmamalılar, etik kodlara aykırı hareket edildiği bilgisine sahiplerse veya şahit oluyorsa bunu yetkililere bildirmeli ve yetkililerle işbirliği yapmalılar. Aslında bu konu en önemli kargaşa yaratan konuklardan bir tanesi çünkü; bizim ahlak değerlerimize göre arkadaşlık, dostluk ve aile bağları çok önemlidir ve bu bizim için çok önemli bir konudur. Ancak bu tür bir şeyi haber vermek de bizim toplumumuzda ispiyonculuk olarak değerlendirilir ve çok önemli negatif değerlerden biridir nefret ettiğimiz veyahut ihanet yoluna vardığımız değerlerden biridir. Özellikle bu doğu toplumlarında çok önemli soru işaretleri yaratan bir konudur. Ancak tabi ki etikle etik standardı değerlendirdiğimizde etik standart her zaman için dört ana konudan oluşur. Birincisi: Yasalar, ikincisi: Yönetmelikler, üçüncüsü: Kurumun belli değerleri, dördüncüsü de: Sizin kişisel değerleriniz. Yani bir konu yasalara uygun olabilir ama yasaların uygun olduğu halde etik olmayabilir. Çünkü bu konu sizin yasalara uyduğu halde yasaların ötesinde yaptığınız işin topluma herhangi bir zarar veyahut herhangi bir zor durum getirip getirmeyeceğini de değerlendirmenizi gereken; burada kişisel değerlerinizi de yasalara ondan sonra yönetmeliklerinizin ötesinde değerlendirmenizi gerektiren bir konudur. Yani yalnız olay yasalarla yönetmeliklerle bitmiyor. Burada başka değerleri, kişisel değerleri, kurum içi değerleri ele almamız ve buna göre değerlendirme yapmamız lazım. Bir mühendis olarak ta bunları yaparken demin de söylediğim gibi toplum refahı ve toplum yararına bir şeyin yapılıyor yada yapılmıyor olması konusunda en önemli kararlardan birini veren pozisyonda olduğumuz da bir gerçek çünkü tüm tarih boyunca toplum hayatını insanlığın refahına, yaşam kalitesine en büyük etkiyi yapan biz mühendisler olmuştuk. Bu turda şimdilik bu kadar konuşmam. Teşekkür ederim.

Emin KORAMAZ:

Sayın AKTAŞ' a çok teşekkür ediyorum. Gerçekten süresi içerisinde çok öz ve net bir konuşmadı. Ben sözü Gülçin TONGUÇ' a vereceğim. Kısa bir özgeçmişini okuyarak. 1948 Trabzon doğumlu olan Gülçin TONGUÇ Ankara'da Türkiye İş Bankasından emekli olduktan sonra İzmir' e yerleşerek DİSK' e bağlı BANKSEN' e altı yıl yöneticilik yaptı.TONGUÇ' un kurucu üyesi olduğu Tüketiciler Derneği'nin 2000 yılından beri de başkanlığını sürdürmektedir. Toplantımıza başlamadan evvel yapmış olduğumuz

bir konuşmada da Türkiye'de tüketici derneklerinin bir konfederasyon şeklinde birleşme hazırlıkları içinde olduğunu duyduk. Buyurun söz sizin.

Gülçin TONGUÇ (Tüketiciler Derneği Başkanı):

Teşekkür ederim Başkan. Şimdi panelimizin konusu tesisat sektöründe haksız rekabet ve mesleki davranış ve etik. Ben burada derneğimizin görüşlerini aktarırken öncelikle bu konunun etik tarafından bakmak istiyorum ve o konuda bilgiler aktarmak istiyorum. Yani dernekte bize gelen şikayetlerde karşımızda özellikle şimdi bakıyorum; ısıtma, soğutma, havalandırma ve bunun gibi konular var bunların içerisinde derneğe gelen şikayetlerde de tabi öncelikle tüketicinin mağduriyetinin nereden başladığına ve muhatabının kim olduğuna bakıyoruz burada öncelikle bizim muhatabımız firmaların, üretici firmaların servisleri ve ondan sonra da bölge müdürlükleri. Karşılaştığımız sorunlar artı tüketicinin bundan beklentileri. Bir örnek vermek gerekirse: Tüketicisi bir klima alıyor. Tabi bu klimayı almadan önce bir keşif yaptırıyor, alacak olduğu ürünün servisine marka neyse onunla ilgili servise. Örneğin 10 m²'lik bir alanda 9 Btu.'luk bir klimanın yeterli olduğu söyleniyor bütün işlemler tamamlanıyor bu ısıtma ile ilgili bir problem olarak aktaracağım, ısınmaya sıra geldiğinde tüketici ısınmıyor. E tabi ki ısınmayınca tekrar bunu satın aldığı yere artı servise müracaat ettiğinde biz öyle olaylarla karşılaşıyoruz ki belki beş altı kez gidip geldikten sonra "*Efendim buradaki bu ürün sizin bu metrekareyi ısıtmaya yetmez*". Şimdi bu gerçekten etik midir? Birincisi bizim burada sorumlu tuttuğumuz bölge o firma bu A, B, C diye değişebilir isim vermiyorum. Ama bu firma eğer bir ürünü pazara sunuyorsa ki bu yasalarla çok açık servis bulundurma zorunluluğu, buna bağlı birtakım zorunlulukları yerine getirmiş olması gerekiyor. Tüketicinin de almış olduğu üründe en fazla karşılaşmış olduğu, yüz yüze geldiği mercii ilk planda satıcı. Satıcı ürününü sattıktan sonra olayı bitiyor. Yani siz aldığınız herhangi bir üründe de sadece bu ısıtma, soğutma anlamında veya kalorifer kazanları anlamında değil hangi ürünü alırsanız alın satın aldıktan sonra bir problem yaşıyorsanız bunu satın aldığınız yere gittiğinizde özellikle garantili ürünlerde o sizi servise yönlendirecektir. Demek ki üretici firmaların servis ağının önemi çok fazla. Bunlar ne kadar yetkilidir bu tartışılır ve o tabi ki şuraya gelir arz talep meselesine dayandırılır. Nasıl dayandırılır? Yani siz sağlıklı bir servis hizmeti vermezseniz tüketici tercihini sizden çekecektir demektir. O nedenle servis hizmetleri çok önemli çünkü ilk muhatap tüketicinin servisi. Eğer bir keşif yapıldıysa örneğin klimada ve daha sonra dönüp de "*Efendim bu metrekare yeri bu klima ısıtmaz deniyorsa*". O zaman tüketici nereye başvuracak. Dolayısıyla o firmanın bölge müdürlüklerine kadar eğer bize gelmişse olayı götürüyoruz.

İşin ilginç tarafı tabi biz bu çalışmalarımızı yaparken ondan isterseniz biraz bahsedeyim tamam biz bunu neye göre takip ediyoruz, hangi yolu izliyoruz tabi ki Türkiye'de şuanda mevcut bulunan 1995 yılında çıkmış olan 4077 sayılı tüketicinin korunması hakkındaki kanuna göre biz çalışmalarımızı yürütüyoruz. Bu 14 Mart 2003 tarihinde 4822 ile yenilendi ve 16 Haziran'da da bu yasa yeniden yürürlüğe girdi. Uygulama başladı. Mutlaka tüketici adına bu yasadaki değişiklikler iyi anlamda değişiklikler olmuştur. Yasayı neden söyledim: Biz tüketiciden gelen şikayetleri değerlendirirken yasadaki çerçevede değerlendiriyoruz. Örneğin garantili bir ürün şimdi biliyorsunuz iki yıldan aşağıya garanti yok yasayla bu sınırlandırıldı. Ama bunun üzerinde firmalar üç yıl, beş yıl garanti yapabiliyorlar. Bu garanti süresi içerisinde arızalanmaları yasa şöyle tarif etmiş en az iki arızayı aynı arızayı yapması halinde veya dört farklı arızayı yapması halinde bu garanti süresi içerisinde tüketicinin bu üründen, bu ürünü değiştirme ve hatta ve hatta para iadesi alma hakkı var diyor. Ama biz ne yazık ki Dernek olarak bu anlamda para iadesi; değiştirme yaptırabiliyoruz ama para iadesi asla. Peki siz başta keşif yapıp işte veyahut bir; bu sadece klima olarak düşünmeyelim, bu bir kat kaloriferi olarak da düşünelim, önceden gelip bu işin alt yapısı inceleniyor yani bunu bu alacağı ürünün mühendisleri de yapabilir, servisi de yapabilir bunlar bu incelemeyi yaptıktan sonra tüketici bilmez ben bu işin teknik anlamda yetkilisi değilim bilemem dolayısıyla inançla onun önermiş olduğu doğrultuda ben evime kat kaloriferi döşettiriyorum. Ama kış geliyor ben ısınmıyorum. A işte petekler az konulmuş, şu olmuş., ha başta ben mali konulara da girmek istemiyorum ama sonuçta ülke olarak; ben öyle düşünüyorum, paramızı çok kolay kazanmıyoruz ve dolayısıyla çok kolay harcayamayız diye düşünüyorum. Yani ben insan gibi yaşamak için evime bir klima, bir kat kaloriferi koyduruyordum ve bunun da bedelini ödüyorsam bundan iyi bir şekilde randıman almam veya yararını görmem gerekir. Eğere bunu göremiyorsam ve geriye dönüyorsam işte orada o problemi yaşamamam gerekiyor. Firmalar garanti süresi içerisinde tüketiciyi artık o kadar çok git gel meselesinden perişan ediyorlar ki garantisi bittikten sonra da bütün yapılacak olan değişim, işte parça olsun veya tamirat veya bakım ücretlerinin hepsini tüketiciden alıyorlar. Bunlarla da karşılaşıyoruz.

Ya bunların aslında bu konuda böyle bir konuşmayı, bana bu fırsatı verdikleri için gerçekten Makina Mühendisleri Odasına teşekkür ediyorum. Çünkü bizi en iyi anlayacak olan bir Oda olarak düşünüyorum biz hakem heyetlerinde de görevliyiz; yasayla kurulmuş olan belli yönetmeliği olan hakem heyetlerinde de görevliyiz. Orada da bu tür problemler arabasından tutunda işte bir buzdolabı veya işte klimaya kadar gelen problemlerde elbetteki Belediye'den, tüketici derneklerinden, Baro'dan Esnaf Sanatkarlar' dan, Ticaret Odası'ndan üyeleri olmasına rağmen bir bilirkişi raporuna başvuruluyor. Tüketicinin tüketici mahkemesine gitmesini de önerirken bu bilirkişi raporunu biz daha önceden istemekle onun zamanını bir ölçüde kısaltmış oluyoruz çünkü mahkemeler de bilirkişi raporuna başvuruyorlar. Özellikle üzerinde durmak istediğim yani bugün burada Makina Mühendisleri Odası'nın bir panelinde bulunduğum için belki vereceğim örneklerle genelde işte bu Odayı ilgilendiren örnekler olduğunu düşünüyor olabilirsiniz ama gerçekten bu ürünler çok kolay alınabilecek ürünler değil bir klima bugün 2 Milyara kadar ulaşıyor. Ve insan bunu alıyorsa iki sene; tabii ki bu ürünler iki sene kullanılacak üçüncü sene arıza çıkacak şekilde söylemiyorum ama eğer aldığı günden itibaren bir problem yaşıyorsa tüketici firmalar bunu değiştirmek zorunda ama değiştirmemek için on takla atılıyor. Yani kırk dereden su getiriyorsunuz bir sürü konuşmalar yazışmalar yapıyorsunuz bugün servis yarın servis derken olay belki garanti süresini bitirmeye kadar dayanıyor.

Şimdi bunları söyledikten sonra belki başta söylemem gerekirdi ama işte bu Tüketici Derneği kimidir, nedir, ben burada nasıl bir panelist oldum bu anlamda diye düşünebilirsiniz. Belki onu size biraz aktarayım. Derneğimiz 1990 yılında İstanbul'da bu yasa çıkmadan önce kurulmuş bir dernek yani daha o zamanlar Avrupa'daki tüketici hareketlerini takip eden bir yönetim bu işe gönüllü olarak soyunuyor ve Türkiye'de tüketicilerin haklarını korumak için çalışmalar yapıyor artı bu yasanın '95 yılında çıkmasına da çok büyük katkıları olmuş artı ikinci değişiklik anlamındaki yasa çalışmalarında da bizzat komisyonlarda tüketici lehine çalışmalarda bulunduk. O günden bugüne gerçekten bizler yapacağı işleri de bir ölçüde azaltıyoruz dernek olarak artı biz '95 yılından beri İzmir' de yani baya olmuş faaliyet gösteriyoruz. Dernekler biliyorsunuz gönüllü çalışan dernekler elbetteki gönüllülük ilkesi çok fazla gönül istiyor ki herkesin bu derneğe üye olması çünkü insanlar doğdukları günden itibaren bir şeyler tüketiyorlar ve dolayısı ile bütün yaşamınız boyunca yaptığımız her türlü alışverişte bir problemle karşılaştığımızda bilmeniz gereken bence tek yasa 4077 sayılı Tüketicinin korunması hakkındaki yasa. Çünkü her türlü sorunlarınızda dönüp bakacağınız size ışık tutacak bir yasa bunu burada belirtmek istedim. Teşekkür ederim.

Emin KORAMAZ:

Sayın TONGUÇ' a da çok teşekkür ediyoruz. Sayın TONGUÇ' u dinledik. Bir Tüketici Derneği gözü ile şikayetleri de bir anlamda aktardı bizlere. "*Yasala var ama uygulanmıyor, uygulanmamak için de her şey yapılıyor.*" dendi. Sırada bir sanayicimizin, Sanayicinin ve İşadamlarının bir temsilcisi var. Aynı zamanda bir üyemiz Metin AKDAŞ' ın da özgeçmişini okuyup sözü ona vereceğim. 1963 yılında Niğde'de doğdu Metin AKDAŞ. İlk orta öğrenimini Niğde'de tamamladıktan sonra Yıldız Üniversitesi Makina Bölümü'nden makina mühendisi olarak 86 yılında mezun oldu. 1985-92 yılları arasında birçok projenin mekanik tesisat projesi ile uygulama projesini hazırladı. Ve mekanik şantiye şefi olarak görev yaptı. 1992 yılında kurucu olarak Dinamik Isı Ltd. Şti.'yi kurdu. Sektör Dergilerinde Isıtma, Havalandırma, Soğutma Ve İklimlendirme Tesisatı Yalıtım ve Yönetim Teknikleri konusunda 50'nin üzerinde makalesi yayımlandı. Bazı üniversite ve okullarda Yalıtım Ve Enerji Üretimi üzerine konferanslar verdi. Çeşitli bildirimler sundu, yürütme ve danışma kurlarında görev aldı. Halen Dinamik Isı Ltd. Şti.' de genel müdür olarak görev yapmakta olan AKDAŞ Makina Mühendisleri Odası ile İZODER (İzolasyoncular Derneği) üyesi ve Türk Tesisat Mühendisleri Derneği Asil üyesi ISKAV (Isıtma, Soğutma Klima Araştırma Vakfı) mütevelli üyesidir. Termodinamik, Isıtma, Soğutma, Klima ve Yalıtım Teknolojileri Dergisi İzmir temsilcisidir. ESSİAD (Ege Soğutma Sanayicileri ve İşadamları Derneği) başkanıdır. Metin AKDAŞ Soğutma Dünyası Dergisinin ESSİAD adına sahibi ve yayın kurulu üyesidir. Hepiniz çok yakından tanıyorsunuz. Sözü Sayın AKDAŞ' a veriyorum. Buyurun.

Metin AKDAŞ (ESSİAD Başkanı):

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, değerli panelistler, saygıdeğer katılımcılar. Hepinizi Ege Soğutma Sanayicileri ve İşadamları Derneği Yönetim Kurulu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum. İki turda olacak panelimiz birinci turda daha çok mevcut duruma yönelik şu anda sektörde yaşanan sıkıntılara

yönelik tespitleri ön plana alarak bir sunum yapacağım. İkinci turda da önerileri bu konudaki hem ESSİAD' ın hem kişisel önerilerimi öne çıkaracağım. Değerli katılımcılar bu ülkenin üretkenleri olarak hepimiz biliyorsunuz ki çok zorlu bir süreçten geçiyoruz. 1999 yılında başlayan ve hala devam eden çok zorlu bir süreç. Ülkemizin tüm kurum ve bireyleri bu süreci çok az zararla atlatabilme gayreti içerisinde siyasi beceriksizliklerin halkımızın üzerine yüklediği ağı yükü artık taşınabilirliğin de artık imkansılaştığı bir dönemi yaşıyoruz. Rahat mı acaba sesim benpeki. Biliyoruz ki Türk ekonomisinin dinamiklerinden olan sektörümüz de büyük bir yara aldı doğal olarak bu süreçte. Sektörümüz çırpınıyor ayakta kalmaya çalışıyor belki bazılarımız da yıkılıyor bunu kendi sektörümüzde hepimiz sektörün içerisindeyiz bilenleriniz de var zaten. Bizse bu bulantılık arasında belki de bazılarımız tarafından hiç dikkate bile alınmayan bir konuyu burada tartışmaya açıyoruz. Ben bunun için Makine Mühendisleri Odasına da ayrıca teşekkür ediyorum, TESKON Yürütme Kuruluna da bunu gündeme getirdiği için. Önemli bunu çünkü; ekonomik istikrar programı, yoksulluk,den büyüme süreci gibi sorunlar tartışılırken etik değerlerin dikkate alınmadığını ve göz ardı edildiğini düşünüyoruz. Ülkemizin ekonomik ve siyasi bir çöküş yaşadığını bugünlere gelmemizin nedenlerini incelediğimiz zaman etik değerlerin gerçekten ciddiye alınmadığını ve gerektiği şekilde de yerine getirilmediğini görmekteyiz. Unutulmamalı ki; etik değerlere bağlı ilişkiler makro anlamdasi, piyasanın nasıl şekillendiği, kuralları işlendiği konular birbir ilişkilidir. Haksız rekabet diyoruz, kalite, yanlış bilgi, yanlış yönlendirme diyoruz. Hepsisi etik değerleri özümsememekle ilgili ve tabii tüm sektörde genel kabul görececek etik değerlerin, etik kodların bulunmaması da bu konuda büyük etken. Peki iş hayatında etik nedir? İş hayatında aldığımız kararlar, politikalar yada attığımız adımlar ve davranışlarımızdan olarak davranışlarımızdan oluşan bir kavram olarak tanımlanıyor etik. Etik kuralları büyük ölçüde paydaşlarımız ve çıkardaşlarımızda birlikte belirliyoruz. Bu kurallar aslında daha büyük bir çerçeve içerisinde yer alıyor. Bu da bir kuruluşun sosyal sorumluluğu firmaların başvuru kriterleri artık sadece kalite ve finansal performansı ile ölçülüyor. Finansal olmayan, performansı da isteniyor ve yöneticilerden finansal olmayan göstergeleri kullanarak da firmaları yönetmeleri isteniyor. Peki finansal olmayan göstergelerden ne anlıyoruz? Performanstan ne anlıyoruz? Bu bir kuruluşun sosyal ve toplumsal sorumluluğu. Yani bir kuruluşun topluma karşı kabullendiği hükümlülüklerdir. ISO9000, ISO14000, ISO18000 süreçleri, CE işareti gibi şeyler de bu toplumsal süreci destekliyor. Firmaların, kurumların topluma karşı yükümlülüklerini, topluma karşı sorumluluklarını destekleyen sistemler bunun için çıkarılıyor. Bu yükümlülükler kuruluşun topluma etkisini değerlendirmesini gerektiriyor. Yani olumlu etkilerini artırıp olumsuz etkilerini en aza indirmek ve sınırlamak. Sosyal yada toplumsal sorumluluğun birkaç tane boyutu var bunlardan bir tanesi ekonomik sorumluluk. ekonomik sorumluluğu yerine getirmeyen bir kuruluş, diğer sorumluluklarını da yerine getiremez ve sürekliliğini sağlayamaz bunu hepimiz biliyoruz. Bu anlamda ekonomik sorumluluk bir kurum için vazgeçilmez. Hukuki sorumluluk: kanunlara, kurallara, yönetmeliklere uygun bir biçimde faaliyetlerini sürdürmek etik sorumlulukta hiçbir zaman etik??(etik) kurullarla hukuki kurullar aynı değil. Etik kuralları kanunların öncesinde yada ötesinde düşünmek, davranabilmek olarak da açıklayabiliriz. Paydaşlara yani hissedarlara, müşterilere, çalışanlara ve tedarikçilere bir şirketin paydaşlarını oluşturuyor bunlar, bunlara karşı sorumluluk. Ve çevreye; ekolojik çevremize karşı, yaşadığımız dünyaya karşı sorumluluk. Bu anlamda panelin konusu olan haksız rekabet, mesleki davranış ve etik konularımızı sırasıyla inceleyecek olursak. Etik ise bir değer olarak ifade ediliyor ve ana kuralları şunlar:

1. Dürüstlük,
2. güvenilirlik,
3. sözünü tutmak,
4. sadakat,
5. adil olmak,
6. başkalarının hakkını korumak,
7. yasalara karşı saygılı olmak,
8. vatandaşlık sorumluluğu,
9. en iyinin peşinde olmak,
10. yaptıklarının hesabını verebilmek;
11. yani şeffaflık ve çevre bilinci.

Biraz sonra ikinci bölümde bahsedeceğim bu maddelere; saydığım 11 maddeye ESSİAD bir 12. üye sorumluluğu adı altında bir 12. madde daha işleyerek bunu ESSİAD Üyelerinin uyacağı iş etiği olarak tespit etmiş ve dernek tüzüğüne işlemiştir. Bundan ikinci kısımda bahsedeceğim.

Özel sektörde etiği de inceleyecek olursak. Yöneticiler firma içindeki etik kurallarını düzenler, etik kurullarla kurum felsefesini oluşturan etkenler yani kurum misyonunu ve kurum vizyonunu

bağdaştırırlar, çalışanlar da bu kuralları uygular. Etik bir kurum felsefesinin ana kuralları nelerdir diye bir bakarsak: adalet ve sadakat firma içindeki sosyal denge, ekolojik çevreye karşı duyarlılık, müşteri memnuniyeti, dürüst ticaret ve dürüst kar, yerinde yönetim, personel ve çalışanların motivasyonu, her çalışmada patron sorumluluğunun bulunması ilkesi ve ekip çalışması başarılı bir kurum felsefesinin ana noktalarını oluşturur. Bu kurallar firmanın doğru uygulandığında ürün veya hizmet kalitesine, müşteri ile ilişkilerine, çalışanlarla ilişkilerine, satıcılarla ilişkilerine ve kamu ile ilişkilerine olumlu yansımaları olur. Etik değerler basit fakat bilinçli bir seçimdir. Kurum felsefesi ile özdeşleşmiş etik değerler, çalışanların kuruma bağlılığı ve sadakati, kurum sırlarını saklama, kişisel değer yargılarında olumlu gelişme ile birlikte, kurum çıkarları ile kişisel çıkarların bağdaştırılmasında da olumlu yansımaları olur. Kişiler karar verirken veya kurum yöneticileri kurum felsefesinin oluşturulmasında karar verirken şu konuları dikkatle irdelemelidir:

- Bireycilik: Yani bu karar alacağımız herhangi bir karar bizi nasıl etkiler, etkiler ve bize ne kazandırır? Başkalarının etkilenmesi yani ikinci şahıslar veya ilişkiler bu kararımızı nasıl etkiler?
- İdealizm: Karar doğru ve değerlerimize uygun mu? ,
- Pragmatizm: Hedef ve amaçlarının etkisi ne olur?
- Ve uygulanabilirlik: uygulanabilecek ölçüde gerçekçi mi? Biraz önce bahsettiğim ekonomik sorumluluk kavramıyla birlikte de bunu değerlendirmek gerekiyor.

Peki etik değer ilgisizliği ne? Kurumlara ne gibi etkileri olur? Organizasyonlar ile çalışanlar arasındaki değer uyumsuzluklarından dolayı verim düşüklüğü meydana gelir. Firmalar arasında ulusal ve uluslar arası ihalelerde olumsuz rekabet gündeme gelir. Etik değerleri benimsemeyen organizasyonlarda sistem olumsuz olarak etkilenir. Profesyonel olmayan şirket yöneticileriyle şirketlerin maddi ve manevi kayıpları uğraması söz konusu. Etik olmayan karar ve davranışları ile çevre ve yerel ekonomilerin olumsuz etkilenmesi, kaynakların israfı ve yoksullaşma, sosyal hizmetlere, toplumsal sorumluluklara ve alt yapıya kaynak bulunamamasına sebebiyet verilmesi gibi şeyler gündeme gelir. Yolsuzluklar, haksız kazanç ve kayırmalar artar ve fiyat düşüklüğü meydana gelir. Yolsuzluklar nedeniyle vergi kaybı, pahalı hizmet, bürokratik dejenerasyon, rüşvet ve kara para aklamaları gündemimizde zaten. Politik kuruluşlara ve hukuken politik kuruluşlara ve hukukun geçerliliğine güven azalır ve toplum düzeni tehdit altında kalır. Herkesin kendi adaletini kendisinin sağlaması yoluna gitmesi gibi bir durum ortaya çıkar ki bu anlamda da mafya türü organize çeteler ortaya çıkar. Peki sektörümüzde karşılaşılan etik dışı davranışlar nelerdir diye incelersek. Sektörü kendi içerisinde üç kısımda inceledik biz : imalat taahhüt ve hizmet sektörü. Hizmet sektöründe müşavirlik, işletme, bakım ve satış başlığı altında topladık hizmet sektörü altında hepsini. İmalat sektöründe yaşayan etik olmayan durumlar; biz kendi tespitlerimizi buraya koyduk, imalatların proje şartname ve standartlara uygun yapılmaması. Ahlak' a sığmayan şekilde iş alınması, rüşvet alma veya verme gibi yöntemlerle. Rekabetin ve şeffaflığın kaldırılması ve haksız rekabet, rakiplerin haksız olarak kötülenmesi, yapılan işe sahip çıkılmaması yapılan anlaşmaları kabullenmeme, işi yapanın hakkının ödenmemesi, bir iki tane örnek burada söyleyeceğim, ürettiği ürünü bayi kanalıyla tüketiciye ulaştırmayı planlayan firmalar bu kanları çok sık yaşanan bir konu sürekli olarak ihmal ediyor ve kendilerince önemli buldukları işlerde doğrudan yatırımcıya satış yapıyorlar, bu durum üretici firmanın güven ve imaj kaybetmesine yol açıyor. Taahhüt sektöründe karşılaşılan durumları inceleyecek olursak rüşvet veya ihaleler belli firmalara verilmesi sağlanıyor. İhale şartlarının o firmaya uygun olarak hazırlanması, ihaleden sonra proje ve şartları değiştirerek maddi menfaat sağlanması, metrajlı ve birim fiyatlı işlerde yapılmayan işlerin veya metrajın yüksek gösterilmesi çok sık yaşanan bir durum ihalelerde anlaşma yapılması ver işverene yüksek bedel ödettirilmesi işte ihaleye girecekler oturuyorlar kendi aralarında anlaşılıyorlar o da çok sık yaşanıyor. İşin çok üstünde bir fiyatla işverene çok yüksek bir bedel ödettirilebiliyor. İşin şartnamelere ve standartlara göre yapılmaması, testlerin yapılmadan işin teslimi, sözleşmenin tamamen işverenin menfaatine tek taraflı olarak düzenlenmesi ve yükleniciyi imzaya mecbur edilmesi; taahhüt firmalarımızın, mekanik taahhüt firmalarımızın özellikle bir inşaat firmasıyla çalışıyorlarsa onlarında çok sık yaşadığı bir konu bu. Kapalı zarf ile verilen teklifler açıldıktan sonra pazarlık edilmesi ve firmaların mali zorluklara sokan durumların olması, işverenin işin bedelini ödememesi; bu da çok sık yaşanıyor, firma sicillerinin tutulmaması dürüst ve dürüst olmayan firmalar ayırt edilemiyor böyle sicil tutulmadığı için, projesi ve şartnamesi olmayan işler ihaleye çıkarılıyor ve ihale neticelendirilemiyor yada yanlış başlanıyor ortada kalıyor, bitmiyor, süreç tamamlanmıyor. Proje ve şartnamesi olmayan özel işler için teklif çalışması yapıldığında işi alan firma haricindeki firmalara bedel ödenmemesi yani bu da çok sık yaşanan bir şey işte firmalar ihaleye çıkıyor yüz tane teklif alıyorlar yani İzmir'de de geçenlerde de böyle bir tane bir şey yaşandı firmalarımız oturuyor maalesef mekanik taahhüt firmalarımız 15 gün 20 gün bazen iki ay bazen üç ay bu projeye hazırlanıyorlar sonunda işi alan işi almış oluyor ama diğer firmaların emeğinin karşılığı kesinlikle ödenmiyor biz bu konuda daha önce

Emin Bey özgeçmişimi okurken söylemişti 6-7 yıllık bir mekanik tesisat uygulaması konusunda özellikle tecrübem var. Bir aktarmak istiyorum Başkanım izin verirsiniz. Bir NATO ihalesine girmiştik bu Şirinyer' deki NATO'nun bir tesisi o zaman iki aya yakın hazırlandık işte şu kalınlıkta klasörler, dosyalar hepsi İngilizce; İngilizce bilenlerimiz çok az o zaman dört aya yakın buna hazırlandık sonunda işi benim çalıştığım firma alamadı fakat biz ihale neticelendikten sonra çok ciddi bir miktarda yani rakamla vermemde hiçbir sakınca yok 30-40.000 Dolar gibi o ihaleye davet usulü katılmıştık çünkü, firma olarak bu bize ödendi maalesef Türkiye'de böyle sıkıntı yani herkesin çalıştığı emeği heba oluyor bu da çok önemli bir konu. Taahhüt firmaları işi almak için bedelsiz iş yapıyorlar bu durum projeyi de taahhüt yapmaya sevk ediyor. Taahhüt firmaları tabi ben kendi kişisel düşüncem proje yapmamalı. Mühendis kimliğine sahip olmayan kişiler var sektörde arkadaşlar bu da çok sık yaşanan bir şey, işte bilmem ne mühendislik diyor yani bakıyorsunuz kartvizitine bilmem ne mühendislik altında ismi mühendis değil öyle bir eğitim almamış, bu disiplini almamış bunlar tüketicinin yanıltılmasına ciddi bir şekilde sebebiyet veriyor. Peki hizmet karşılaşılan sektöründe etik olmayan durumlar neler diye incelersek: projelerin müşavirlik hizmetleri Oda'ya kayıtlı Tesisat Mühendisleri ve mühendislik firmaları dışında şahıs ve firmalara verilmemeli bu da çok sık yaşanıyor yani meslek örgütümüze kayıtlı olmayan mühendisler maalesef kayıtlı olmuyorlar ama bir çok projeye de imza falan atıyorlar, hiçbir denetim yok çünkü.konumu gereği bilmesi gereken bilgileri kişisel çıkarları için menfaat temini gibi bir şey söz konusu müşavirlik firmalarında da bu çok sık yaşanabiliyor, danışmanlık verdikleri yatırımcı firmalara bu konuda hizmet veriyorlar bilmesi yatırımcı ile birlikte paylaşması gereken özel bilgiler var bu özel bilgiler daha sonra o danışmanın kendi kişisel çıkarları için menfaat aracı haline dönüşebiliyor.özellikle proje ve müşavirlik hizmeti veren firmalarla kamuda kontrol mühendisi olarak çalışan mühendisler de bu daha çok yaşanan bir durum. İhaleler götürü fiyatla verilmeli gibi bir not almışım, birim fiyat usulü ile ihaleye çıkılmamalı ama şuanda zaten bu konuda bir yasa var ben birazcık uygulamadan da uzak kaldığım için anahtar teslim ihale sistemine sönülmeli belki tam olarak uygulanmıyor ben bir kere daha vurgulamış olayım. Bazı proje firmalarının etik dışı bazı davranışları var özellikle komisyon aldıkları firmaların marka ve cihazlarını projelerde spesifik ediyorlar.....

B Bölümü

..... firma yada firma kayırmalarının da bu anlamda önlenmesi gerekiyor. Hizmet bedellerinin sınırlanması ve bu bedeller altında vazife kabul edilmemesi, bu da işte özellikle projede söz konusu Makina Mühendisleri Odası'nın hazırlayıp tüm Oda'ya kayıtlı serbest proje çizen Mühendis arkadaşlarımıza verdiği bir limitler var. Bu limitlerin çok altında (%50-%60 ıskontolarla) işler yapılıyor ama o miktar neyse o miktarda falan da fatura kesiliyor, orada da hoş olmayan bir durum var. Proje firmalarının aynı zamanda yaptıkları projelerin taahhüt'üne de talip olmaları gibi bir şey de söz konusu olabiliyor, biraz önce taahhütlü firmalarla ilgili sayarken onu söylemiştim yani taahhütlü firmaların proje yapmaları ne derece yanlışsa proje firmalarının da taahhüt işine girmelerini çok doğru bulmuyoruz en azından ahlaki değil biraz önce saydığım nedenlerden dolayı projeci de tabi emeğinin karşılığını alarak; Türkiye'de bu emeğin karşılığını alamadığı için bu yollara gidiliyor, emeğin de karşılığını alarak sadece proje işiyle uğraşmalı diye düşünüyorum.

Satış ve temsilcilik yapan firmalarda birazcık durumu incelediğimizde satış yapılan ürünler yanlış tanıtılıp alıcı ve tüketici yanıltılabiliyor yani tüketici çok bilgili olmayabiliyor işte bir klima bir sistem tasarımına; bir sisteme ihtiyaç var. Yanlış bilgi veriliyor, yanıltılıyor sonunda tüketici kendi sorunlarıyla başa baş kalıyor. Rakip markaları kötüleyen davranışlarda bulunma çok kötü bir şey. Kar marjlarının makul seviyede olması müşteriye göre aşırı fiyatların uygulanmaması gerekiyor; bu satış yapan firmalarda birazcık çok sık yaşanan bir şey işte neye tutturmuşlar belli bir limitler gözlenmeden nereye tutturmuşsa o fiyata sayılıyor. Satılan malın garanti müddetinin ve şartlarının yerine getirilmemesi; yani bir garanti müddeti falan konuluyor o işte bir çok cihaz alıyoruz, cihazlarda da var bu garanti müddeti içerisinde bir sorunla karşı karşıya kalıyoruz ve bu cihazı imal eden yada getiren arkadaşlarımız zaten arkasında durmuyor ama buna aracılık eden biraz önce Gülçin Hanım da biraz bahsetti bu bir süreç artık bir ürünü üreten, üretildiği yerden son kullanıcıya kadar tüm arada yer alan; işte satış, mekanik taahhüt, firmaların bu garanti müddeti ve şartlarında sorumluluğu var diye biliyorum ben bu da maalesef yerine getirilmiyor çok sık yaşanan bir durum. Müşteriye ihtiyacı olan ürün yerine daha fazla kar elde etmek arzusu ile muadil ürün olduğu söylenerek düşük kaliteli ürünler verilebiliyor "işte abi bu onun aynısı zaten şöyle filan" tarzıyla yaklaşıyor ihtiyacı işte aslında onun ihtiyacı o değil daha üst kalite bir ürün ama farklı ürünleri de biliyor bu da dediğim gibi çok sık yaşanıyor.

Bakım, işletme konusunda da birkaç tespitim var. Satılan cihaz ve tesisin bakım ve işletmesini yapabilecek kadro ve aletlere birçok işletmeciler daha pek yeni yeni türüyor ama, işte servis ve bakım firmaları bu tür şeylere sahip değil ama işte birtakım çantası filan var bakıyorsunuzbüyük bir diyelim otelin tesisinin bakımı ile ilgilenecekse gerekli hiçbir ekipmana sahip olmadan ve bilgiye de sahip olmadan işte gidiyor efendim kobileri açıyor, filtreleri filan bir alıyor, yıkıyor bir şeyler yapıyor dönüyor, bir fatura kesiyor. Öylede bir şey var yani mümkün olduğu kadar nekadarcık az iş ama onunla ters orantılı bir biçimde de çok para kazanmak için arkasında koşturuluyor maalesef bu işlerin.

Bünyesindeki elemanlar ve yatırımcının elemanlarını eğitecek bu konuda hiçbir çalışma yapmıyor arıza anında kabul edilebilir süreç içerisinde müdahale edilmiyor; işte bir arıza söz konusu olduğumuzda otel olsun orada hizmet devam edecek ama bizim servis yada bakım firmalarımızın bir kısmı tabii ertesi gün bunlar tespit bun herkes yapıyor diye söylemiyorum. İşte bir hafta on gün bir süre veriyor sonuçta oradaki müşteri de, yatırımcı da herkes mağdur oluyor. Kritik yedek parça sarf malzemeleri stoku bunların ellerinde bulunmuyor. İşte böyle bir sıkıntı anında işte isteniyor malzeme bir parça değişmesi lazım bir kompresör yada bir komponentin değişmesi lazım yerli bir cihazsa üç günde beş günde geliyor, ithal bir cihazsa üretici de zaten onun ithalatını yapan firma da o ürünü stoklarında bulundurmayabiliyor işte bir ay falan yatırımcının mağdur olduğu olabiliyor. Benim başka şimdilik bu turda söyleyebileceklerim bu kadar. Teşekkür ederim.

Emin KORAMAZ:

Metin AKDAŞ özgeçmişine yazmamış ama aynı zamanda Kongremizin Yürüme Kurulu Üyesi. Çok teşekkür ediyoruz verdiği bilgiler için bu sektörde yaşanan etik olmayan uygulamaları örnekleyerek aktardı bizlere. Söz sırası Makina Mühendisleri Odası'nın Odamız adına Oda Yönetim Kurulu Üyemiz Haydar ŞAHİN görüşlerimizi dile getirecek. Haydar ŞAHİN 1960 doğumlu 1982 Çukurova Üniversitesi Mühendislik Mimarlık fakültesi Makina Bölümü mezunu 83-85 yılları arasında Bulgurlu firmasında çalıştı. 85'den buyana Ankara Büyükşehir Bld.' de görev yapmakta. 96 Türkiye ve Ortadoğu Amme idaresi Enstitüsü kamu Yönetimi Uzmanlık Programında yüksek lisans aldı. Makina Mühendisleri Odası komisyonlarında ve organlarında görev yaptı. Halen Odamız Yönetim Kurulu Üyesi. Buyurun.

Haydar ŞAHİN:

Teşekkür ederim. Öncelikle panelistleri ve katılımcıları Makina Mühendisleri Odası adına saygıyla selamlıyorum. Şimdi etik konusunda tanımlamalar yapıldı diğer panelistler çok tartışılan yada çok gündeme gelen bir olay haline geldi günümüzde. Ben bu ortamın nasıl bir ortam olduğunu öncelikle onu biraz açacağım daha sonra da TMMOB Kurultayında bu konuda mühendislerin ve mimarların mesleki davranış ilkelerini size sunacağım. Tek mühendis-mimarlar da mevcut durumdan yani mesleki davranış ilkeleri mühendis ve mimarların mesleki davranış ilkeleri konusu mevcut sosyal, siyasal, ekonomik, kültürel,, hukuksal gibi yapılardan bağımsız olarak düşünmek mümkün değil. Tabii sistemin norm ve değerleri ile de mesleki davranış ilkeleri de yer yer çatışacak, yer yer de örtüşecektir. Günümüzde tabii bilim ve teknolojide baş döndürücü gelişmeler var ama buna karşın da yaşamsal hakların, dünya halklarının birçoğu için çok daha daraltıldığı küresel adaletsizliğin arttığı, insanlığın ortak değerlerinin yok edilmeye çalışıldığı bir dönem içerisinde bulunuyoruz. Tabii değer denince aklımıza gelen özellik bireylere ve topluma yön veren onların davranışlarını belirleyen ilkeler ve tercihler. Şuanda karşımızda duruyor. (örnek) mayıstan veya ocak sürecinden beri yaşıyoruz, ABD İrağa saldırdı daha sonra da işgal etti, işte bu değerlerin nasıl değersizleştirildiğinin en somut örneği olarak bu karşımızda duruyor. İşgal gerekçesi olarak ABD ne demişti: özgürlük, barış, demokrasi, adalet gibi kavramlar. Bunlar insanlığın ortak değerleri tabii ki. ABD bir yandan bu saldırısını bu moral değerlerin ardına saklarken diğer taraftan aynı zamanda bunları hiçleştirip değersizleştirilmiş oluyor tabii ki. Bunun anlamı da egemenin isteği dışında bu değerlerin bir anlam ifade etmediği, bunu ispat ederek, kanıtlayarak bunları değersizleştirdiğini görüyoruz. Tabii o süreçte bir de miting yaptık 1 Martta tüm Türkiye tarihindeki en büyük mitinglerden yada karşı koyuşlardan birini yaşadık. Savaşa hayır dedi, alanlara çıktı yüz binler, milyonlar Türkiye'de, dünyada, bizim hükümetimiz bu değersizleştirme konusunda çok somut bir örnek verdi: bu yükselen barış istemlerini açıklıkla tehdit ederek barışın çok da savunulacak bir şey olmadığını, değersiz bir şey olduğunu, önemsiz bir şey olduğunu göstermeye çalıştı adeta. Tabii bu ülkemizde yıllardan beri yağma talan; Metin Bey de bu konuyu belirtti, yağmaya talana dayanan bir ekonomik durum yaşıyoruz; hukuk tanımazlık siyasetçi mafya bürokrat üçgeninde

yürütülen kirlı siyasetin sonuçları da önümüzde duruyor. Bunlar tabi ki toplumsal bir yozlaşmanın en önemli etkenlerinden. Bunlar rüşvet kayırma ayrımcılık nüfus ticareti ve en önemlisi gelir dağılımındaki adaletsizlik. Tabi Böyle bir ortamda Türkiye Mühendis Mimar Odaları Birliği 1998 yılında Mühendislik Mimarlık Kurultayı yapma kararı aldı. Bunun konu başlıkları vardı, bu konu başlıklarından bir tanesi de Mesleki Davranış İlkeleri Altında Oluşturulan Görüşler. Bu beş yılı aşkın süre TMMOB odalarının örgütlerinde, bizim Makina Mühendisleri Odamızın tüm örgütlerinde yoğun bir şekilde bu tartışmalar yapıldı. 55 ilde genel kurultaylarda karar tasarıları oluştu. İlki 1 Mayıs 2000' de yapılan birinci kurultaydan sonra 5-6 Nisan 2003'de Ankara'da toplanan kurultaya 645 delege katıldı bu yerel kurultaylarda alınan karar tasarıları birçoğu oy birliğiyle olmak üzere kurultay kararlarına dönüştürüldü. Böylece örgütün iç dinamikliğiyle yarattığı taşınan, yaşanan, tartışılan birikim kurultay kararlarına yansımış oldu. MMO yine bu süreçte tüm örgütüyle aktif olarak katılım sağladı, çaba gösterdi. Bu tabi etik konusunda bu onuncusunu yaptığımız Tesisat Kongresinin önemli katkısı var yanlış hatırlamıyorsam 97de yapılan Tesisat Kongresi'nde panel konusu olmuştu etik ve bu anlamda Kongrenin de çok önemli katkıları var birikimlerimize. Metin Be de söyledi kendi iş etiği ilkeleri oluşturduk dedi tabi biz yayınları da izliyoruz, sektör derneklerimizin çalışmalarını takip ediyoruz onlarla sürekli iletişim halindeyiz, onların da yoğun çalışmaları var bu konuda yazılar, tartışmalar yaptıklarını sevinçle izliyoruz.

TMMOB Mühendislik Mimarlık Kurultayında alınan mesleki davranış ilkeleri kararlarını özet olarak okumak istiyorum:

Mühendis ve mimarların mesleki sorumlulukları mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin topluma, doğaya çağımıza ve geleceğimize olan etkileriyle doğrudan bağlantılıdır. Aşağıda yer alan TMMOB mesleki davranış ilkeleri mühendislerin ve mimarların mesleki etkinliklerinde göz önünde bulundurmaları gereken değerleri kararlarına kılavuz edecek bir toplumsal sözleşmenin öğelerini vermek için hazırlanmış ve kabul edilmiştir.

Birincisi mühendis ve mimarların birey olarak sorumlulukları:

1. mühendis ve mimarlar bilim ve teknolojiyi insanlık yararına ve doğal dengeyi koruyacak biçimde kullanmayı mesleğin temel ilkesi olarak kabul eder.
2. bilgi ve yeteneklerini sürekli geliştirme düşüncesi ve çabasıyla hareket etmenin sorumluluğunu duyarlar. Mesleki yeterliliklerini geliştirme çabası içinde olurlar
3. iş sözleşmelerinde yer alan kurallara uyarlar ve karşı taraftan da aynı anlayışı beklerler. Hizmet üretimi ve yaşam boyunca ulusal ve uluslararası boyutlardaki adalet eşitlik özgürlük dürüstlük güvenilirlik saygı ve hukuk alanlarındaki gelişim ve değişikliklerde sorumlu olduğu bilinciyle hareket ederler.

Örgütsel davranış kuralları:

1. örgüt faaliyetleri sırasında oluşturulan karar altına alınan ilke ve kuralların hayata geçirilmesi yazılı kurallar ve örgüt gelenek ve kültürüne saygılı davranmayı ve bunları geliştirmeyi ilke olarak kabul eder. Örgütsel, yönetsel sorumlulukların yerine getirilmesinde en üst düzeyde duyarlılık gösterir. İnsanın evrensel değerlerine ve hukukun üstünlüğüne dayalı örgüt yönetimini geliştirerek örgüt içi demokrasinin düzenlenmesini sağlar. Meslek ilkelerinin uygulama ve denetiminde etik kurallar geliştirir. Mühendis ve mimarların mesleki, sosyal, kültürel, ekonomik gelişmeleri için örgütlü mücadeleyi ön planda tutar.

Toplumsal ve sosyal sorumluluklar:

Mühendis ve mimarlar insan haklarına, barışa, demokrasiye, topluma saygıyı ön planda tutarak ilişki geliştirirler. Doğayı, çevreyi korumayı, onlara zarar vermemeyi, uygulamaların doğayla uyumlu olmasını sağlamayı mesleki sorumluluklarının ayrılmaz bir parçası olarak görür, doğal kaynakların ve enerjinin tasarrufuna özen gösterirler. TMMOB mesleki davranış ilkeleri ışığında geleceğin mühendislerinin ve mimarlarının mühendislik ve mimarlık lisans eğitiminin etikle ilişkili konularla zenginleştirilmesi yönünde çalışmalar yapılmalıdır.

Mühendis ve mimarlar mesleki bilgi, beceri ve deneyimlerini toplumsal çıkarların evrensel insani kazanımların ve kültürel mirasın korunması için kullanırlar. Toplum yararı için duymuş oldukları sorumluluk ve kaygı her zaman özel çıkarlarının üstünde yer alır. Mühendis ve mimarlar kendilerinden istenen işin toplum ve çevre için bir tehlike yaratacağı doğrultusunda şüpheleri olduğunda başvuruları işveren tarafından dikkate alınmıyorsa ilgili meslek örgütünü

bilgilendirirler. Meslek örgütü konuyu takip etmekle yükümlüdür, üye meslek örgütüne karşı sorumludur örgütü duyarsız davrandığı takdirde kamuoyunu mutlaka bilgilendirmelidir. İşyerlerinde işçi sağlığını korumak ve iş güvenliğini sağlamak için gerekli önlemleri alırlar. İşyerlerinde çalışanları bu konuda bilgilendirirler. Mühendis ve mimarlar iş ilişkilerini etkileyecek şekilde doğrudan yada dolaylı olarak herhangi bir armağan, para, yada hizmet yada iş teklifi kabul etmezler, başkalarına teklif etmezler, mesleki ilişkilerini geliştirmek amacıyla siyasi amaçlı bağış yapmazlar.

Son olarak da meslek ve meslektaşına karşı sorumluluklar:

Mühendis ve mimarlar mesleki etkinliklerini tüm meslektaşlarının güvenini kazanacak bir biçimde ve mesleğin saygınlığına azami özen göstererek sürdürürler. Tüm meslektaşlarına saygıyla yaklaşır, meslektaşlarıyla haksız rekabet içinde olmazlar ve astlarının gelişimi için özel çaba harcarlar onlara yardımcı olurlar, telif haklarına ve özgün çalışmalara saygı gösterirler. Çalışmalara katkıları ve katkıda bulunanları belirtirler. Yalnızca yeterli oldukları alanlarda mesleki hizmet verirler, hizmetlerini etkileyebilecek diğer uzmanlık alanlarındaki yetkililerin görüşlerine başvururlar disiplinler arası ortak çalışmayı özendirirler. Mesleki görev yetki ve sorumluluklarını sadece zorunlu durumlarda ve ehil olan meslektaşlarına devrederler. Toplumun ilgi alanı içinde bulunan teknik konulardaki görüşlerini, raporlarını konuyu yerinde ve tam anlamıyla araştırmış, incelenmiş ve yeterli bilgi ve verilerle donanmış olarak, ticari ve kişisel kaygıları bir yana bırakarak doğru, tam ve nesnel biçimde açıklarlar. Bunlar TMMOB Mühendislik Mimarlık Kurultayında alınan kararlar. Bu kararları aldıktan sonra önümüzde duran görev MMO olarak TMMOB olarak bu oluşturulan kararları mühendis mimarların mesleki davranış ilkelerini TMMOB genel kuruluna taşımak, bunların tüzük ve yönetmeliklerimize yansıtılmasını sağlamak olarak duruyor. Bir diğer önemli görevimiz tabii bu kararları tüzüklere yansıtma yada yazmak yetmiyor altın harflerle de yazsak bunların içselleşmesini sağlamak ve örgütümüz, meslektaşlarımız ve toplumda bu değerlerin içselleştirip benimsenmesi yönünde çabalar göstermek de bir diğer görev olarak önümüzde duruyor.

Ben sözlerimi tamamlarken son söz olarak şeyi belirtmek istiyorum bu mesleki davranış ilkelerinin etiğin tartışıldığı böyle bir panelde yaşamlarıyla bizlere örnek olan ve Oda çalışmalarında kaybettiğimiz; başta Suat Sezai GÜR' ü, Haluk SİLAY, Ali KARAHAN, Ali Rıza KAT ve Hüseyin OK arkadaşlarımız olmak üzere tüm örgüt yöneticilerimizi ve meslektaşlarımızı saygıyla anıyorum. Teşekkürler.

Emin KORAMAZ:

Odamızı da dinledik. Gerçektende zamanı çok verimli kullandık. Bir saat konuşmacılarımıza ayıracağız demiştik ve tam bir saatte de konuşmacılarımız sözlerini bitirdiler. Şimdi sözü mümkün olduğunca size vereceğim. Ve ikinci turda da kalan zamanı konuşmacılara paylaşacağım. Sağ tarafımdan başlayacağım söz vermeye. Ama bütün arkadaşlara da söz vermek için söyleyeceklerimizi çok kısa bir sürede net olarak ifade edelim sorular varsa da muhatabını işaret edelim ve mikrofonu alan arkadaş da ismini söylesin çünkü arkasından bant çözümleri yapılacak. Kongre kitaplarımızın eki olarak. Söz almak isteyen var mı sağ taraftan? Sol taraftan Hüseyin ERDEM arkadaşımıza.

Hüseyin ERDEM:

Sayın Başkan özellikle Odamıza Etik Ve Haksız Rekabet Paneli için teşekkür ediyorum. Konuşmacı bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum. Ancak Hayri Bey'e özellikle teşekkür ediyorum. Sevgili dostlar bugün meslektaşlarımı koruyacağım çünkü sevgili Metin çok fazla meslektaşlarının üzerine geldi. Eğer biz meslektaşlar Metin'in dediği işleri yapıyorsak çok yanlış bir toplumdayız içimizde gençler var, bu gençlerin hiçbirisi tesisat mühendisi olmaz. Sevgili Metin ben işin taahhüt ve projeci arkadaşları korumak için bazı şeyleri saptama yapacağım. Hiçbir taahhüt firması senin anlattığın gibi yüksek fiyatla çünkü taşeron bir firmaya ben içinizde taahhüt firmalarından yeni fiyat yaptırdığını, yeni fiyatları yüksek onaylatırıp toplumu kazıkladığına inanmıyorum öyle bir toplum kazıklayan firmaların temsilcileri veya firmalar değiliz. Hiçbir tasarımcı sizin dediğiniz gibi, bu toplumda bu kadar bozuk bir

toplum değil. Kusura bakmayın tasarımcı arkadaşlarımız da yine taşeron. Siz biliyor musunuz Efes Otel 1.5 Milyon Dolara alınıp ta mekaniği 35.000 Dolara yapıldığını. Böyle bugün %35 mekanik olan ve bu bina mekanik ve elektrik olmadan çalışmayacak bir bina, tesisatsız çalışmazsa bu binanın bir işe yaramayacağını bilen mühendis arkadaşlar evet ben de altı senedir Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi'nde taşeronluğu, etiği, haksız rekabeti konuşanlardan biriyim. Biz bu kadar bozulmadık tesisat mühendisleri. Toplumun her şeyi doğru da tesisat mühendisleri mi bozuk? Ben size örnekler vereyim gelin. Bende o kadar çok örnek var ki. Sevgili TONGUÇ teşekkür ediyorum verdiğiniz örneğe. Ancak soruyorum size bu tüketici gidip bir mühendislik firmasına üç kuruş para ödeyip de o 9.000 Btu. nun doğru olduğunu sormuş mu? O tüketici dediğimiz arkadaş ha bu toplum bilici, bu bir toplum etkinliği, toplum bilinçsizliği. Niye? En ucuz Japon malı var alayım koyayım oraya, en ucuz Çin malı var alayım koyayım. O parayı öderken doğru yapan firmanın fiyatına da bakıp ya! şunu da bir çağırayım, bu projeye katkı koysun, bana doğru kazan seçsin, doğru radyatör seçsin, doğru split seçsin bunun da bir bedeli var ödeyeyim demiş mi? Sevgili arkadaşlar bu toplum, şu tesisat mühendisleri inanın toplumda en çok ezilen bir sektör. Ben 27 yıldır mühendisim 23 yıldır da taahhüt sektöründeyim bir gün daha rahat edemedim her sene daha iyi olacak diyoruz; 2002'de iyi olacak dedik 2003'de daha kötü oldu. Siz son üç ayda hanginiz diyordunuz Dolar 1390'a düşecek ? 1 Milyon 600'den Dolarla malzeme alıp dolar karşılığı, 1 Milyon 390'dan para alıp da hanginiz hakkınızı alabiliyorsunuz. Biz Dolar 600'den 1300'e çıkınca biz taşeronun karşısına gittik pazarlık ettiler bizimle 600'den, 700'den Doları kabul ettik. Dolar 1390' a indi gitsenize biriniz 1600'den kabul eden bir işveren var mı? Bakın beyler tesisat mühendisleri işveren çalışıyor. Tesisat mühendisliği cebinden para koyup neredeyse işverenin işini yapıyor. Haksız rekabetin asıl işlendiği yer asıl tesisat mühendisliği. Siz hanginiz işçinin parasını ödemiyorsunuz. Bizler gibi firmalar hangimiz işçimizin vergisini ödemiyoruz, sigortasını ödemiyoruz? Tamam içimizde sigortasız işçi çalıştıran var. Tamam içimizde asgari ücretten mühendis çalıştıran var bunları da kabul ediyorum. Gelin toplumsal yasalara bakalım toplumun yönetmelikleri uygulanıyor mu bu ülkede? Hangi yasa uygulanıyor? Bir tek yasalara karşı çıkan, yasaları çiğneyen, üç kağıtçı, rüşvetçi, tesisat mühendisleri mi? Kusura bakmayın bu kadarda üstümüze gelmeyin. Bizler bu sektörde emeği ile para kazanan kişileriz. Emeği ile hizmet üreten kişileriz. Hangi bina çalışmazsa inşaatçıya, mimara, ahşapçıya soruyorlar? Musluğu bozulmuş bir sene sonra Sayın TONGUÇ bir sene sonra da gidip tamir ediyor. Musluk bir sarf malzemesidir.

Gülçin TONGUÇ:

Olması gereken.....

Hüseyin ERDEM:

Ama siz toplum bilinci bir araya getirir. O toplum doğru yola giderse işte o toplumun hesabını o zaman bizden, uygulamacıdan, satıcıdan, projeciden, mühendislerden sorarsınız.

Emin KORAMAZ:

Sayın ERDEM toparlarsanız. Diğer arkadaşlar da konuşsunlar.

Hüseyin ERDEM:

Teşekkür ediyorum. Bakın ben her zaman muhalifimdir. Ama biz tesisat mühendisleri bu kadar kötü değiliz. Teşekkür ediyorum.

Emin KORAMAZ:

Teşekkür ediyorum. Söz isteyen? Ortadan üçüncü sırada arkadaşımız var görebiliyorsanız..... kısa olursa zamanı arkadaşlara paylaşalım.

Ergün AYDIN:

Ergün AYDIN. Konuşmacı arkadaşımız benim söyleyeceklerimin bir kısmını söyledi. Onun için ben kısa geçmek istiyorum. Ben özellikle Gülçin Hanımın vermiş olduğu örnekten kısaca bahsedeyim. Şimdi bir müşteri geldiği zaman gidip servisten eğer bir eline pense tornavida almış bir kişiden, ben ustayım diye sokağa çıkan kişiden benim evime split tak, benim evime kalorifer tak derse bunun sorumluluğuna katlanması lazım. Nasıl başınız ağrıdığı zaman, rahatsız olduğunuz zaman doktora gidiyorsanız ona göre ilaç yazdırıyorsanız önce bunu, teknik konusunu bir mühendise, ilgili birime danışıp ondan sonra projelendirilip yapılması gerekir. Sıradan kişilerin yapması son derece yanlış ve bunun sonuçlarına katlanmak zorundalar. Bir de servis olayıyla, satış ve projelendirme olayı ayrı bölümler. Servisin görevi sadece bakım ve tamirattır. Projelerden teknik konularda bilgisi yoktur. Bunları ayırt etmemiz gerekir. Bu konularda sizlerin tüketicileri uyarmanızda yarar var sanıyorum teşekkür ederim.

Emin KORAMAZ:

Çok teşekkürler. Söz isteyen arkadaşlardan lütfen bu kısa ve netlikte görüş bildirmelerini istiyorum. Buyurun

Mustafa EĞRİBOYUN:

Mustafa EĞRİBOYUN Zonguldak' tan katılıyorum. Daha önce Zonguldak' ta TMMOB' un toplantısında sormuştum özellikle tesisatla ilgili olmasa da Zonguldak'ta bir sürü ocak var kömür ocağı. Bunun yanında kaçak ocaklar da var. Hatta dün de üç kişi ölmüş patlamadan. Bunlara hizmet eden hatta devletten maaş alan maden mühendisleri tanıyoruz, makine mühendisi olup ta yine etiğe uymayan, davranışları olan arkadaşlarımız var tesisat sektöründe de biliyoruz. Ben şunu merak ediyorum Oda yöneticiler de olduğu için. Bugüne kadar bir mühendis hakkında Oda bir disiplin soruşturması yaptı mı? Oda'dan ihraç edilen üye oldu mu? Teşekkür ediyorum.

Emin KORAMAZ:

Söz isteyen. Orta sıra en öne geldik. En baştan başlayalım. Tevfik PEKER' den.

Tevfik PEKER:

Teşekkürler Sayın Başkan. Balık baştan kokar derler. Maalesef ülkemizde devlet katından itibaren bir kokuşma söz konusu. Bayındırlık bakanlığı birim fiyat tarifleri vardır buradaki meslektaşlarımızın hemen tamamına yakını bunu bilirler. Oradaki boru metraj fiyatı vardır. O metraj fiyatına boruyu o tüccardan alamazsınız. Maalesef bakanlıklar olsun devletin kurum ve kuruluşları ihale yayınlarlar derler ki: İşte "1000 metre boru değişimi üç çeyrekten beş parmağa kadar, sekiz parmağa kadar boru değişecek, Bayındırlık birim fiyatı üzerinden bu" bu ihale edilir. Ve birisi de alır bunu. Ya bu boru değişimi arkadaş senin birim fiyatlarında zaten tüccardan alış fiyatına; montaj, kaynak yaptırıyorsun karşılamıyor ki? maalesef bu etik dışı kurallar ilk önce devletimizin kurum ve kuruluşları kendilerine çeki düzen vermek zorundalar. Bu tip ihalelerle etik dışı, rüşvet olaylarını, yanlış yapılan işleri hepimiz biliyoruz. Bunları defalarca yayınlarda, gazetelerde, dergilerde duyuruyoruz fakat düzelmiyor. Bayındırlık Bakanlığı birim fiyatları devletin bütün ihalelerine yön veren fiyat listeleri. Teşekkür ediyorum.

Emin KORAMAZ:

Çok teşekkür ediyorum. Ön sıradan devam ediyorum. Buyurun. İsim alırsam....

Hüseyin VATANSEVER:

Hüseyin VATANSEVER. Makina yüksek mühendisi. ESSIAD Genel sekreteri. Hüseyin ERDEM büyüğümüzün konusu ilgili bir cevap vermek ihtiyacı duydum. Sayın Başkanımız Metin AKDAŞ konuşmasının her bölümünde hemen hemen cümlesine başlarken bizim etik mesleğimizde rastlanan olaylar diye söyledi. Kesinlikle meslektaşlarımızın tamamına bunu teşdim edilmesi hem doğru değil, hem gerçek değil hem de bizim böyle bir yaklaşımımız olamaz. Ben Hüseyin Bey tabi bizim duayen büyüklerimizden kendimizi örnek aldığımız büyüklerimizden bir büyüğümüz. Ben şunu söylüyorum; ben kendisine göre genç bir insanım bizim sektörümüzde yani ısıtma, soğutma, klima sektörümüzde %100 oranın %5'inde bile böyle bir şeyin olması bizim mesleğimiz açısından büyük ve utanç kaynağıdır. Bizim bu tür insanları aramıza sokmayıp, bu insanları aramızdan atmak bu insanlara Odamızın da, genel merkezimizin de belki belli yaptırımları, kanunlara koyması için mücadele etmesi en büyük hedefimiz ve ilkelerimizden bir tanesi olmalı. Yani her şeyin başında ahlak ve ikinci gelen konuda da eğitim geliyor. Yani bu siyasette böyle, ekonomide böyle, bizim mesleğimizde böyle, diğer mesleklerde de böyle bunun mücadelesini hepimizin vermesi gerektiğine inanıyorum. Buradan bir arkadaşımız söz almıştı. Tüketici Derneği Başkanımıza bir eleştiri getirmişti. Arkadaşlar tabi ki tüketiciler de bilinçli olmalı, onlara da düşen görevler var ama her şeyden önce tüketicinin nereye başvuracağını bilmesi, tüketicinin evine alacağı en basit split klimadan tutunda, en basit kat kaloriferinde bile bir proje şartının olması gerektiği ve bunların kanunlara konulması gerektiği ve bunlara başka unsurlar olarak da siyasetlerle ilgili bu çalışmalarını yapmak da hem bizim hepimizin hem de başta Odamızın en büyük görevi diye düşünüyorum. Teşekkür ederim.

Emin KORAMAZ:

Teşekkürler. Önden yine devam ediyorum. Bünyamin Bey buyurun. İsimi alayım Bünyamin Bey

Bünyamin AYDIN:

Bünyamin AYDIN. Metin AKDAŞ arkadaşımız kamu kurum ve kuruluşlarında yapılan ihalelerin şeffaf olmadığını, ihalelerin etik kurallarla sonuçlandırılmadığını belirtti.fakat bugüne kadar yapılan haksız uygulamalara karşı ne yapılmıştır? İnanıyorum ki hiçbir şey yapılmamıştır. Çünkü *kurumlarla sürtüşmeyelim bundan sonra ihalelerde bize tavır alırlar* mantığı ile hareket edildiği için bu mantıkla hareket ettiğimiz müddetçe etik değerlere sahip çıkılamayacağını düşünüyorum. Ayrıca Haydar ŞAHİN arkadaşımıza da kamuda çalıştığı için kamuda 400 milyon maaş alan bir insan 200 milyon kira veriyor, dört çocuk ondan sonra 80 yıllarında Özal mantığıyla *benim memurum işini bilir* mantığıyla hareket eden memurlarda 400 milyon maaşla dediğim gibi geçinmeye çalışan bir memurun etik değerlere sahip çıkacağına inanmıyorum. Teşekkür ederim.

Emin KORAMAZ:

Teşekkür ederiz. Mehmet SOĞANCI. Buyurun

Mehmet SOĞANCI:

Mehmet SOĞANCI. Makina Mühendisi. Önceki sorum Necati Bey'e TEDMER ilk defa duydum kongreye gelirken böyle bir entelektüel bir çalışma yapılmış olmasından dolayı da bu işe çaba gösterenleri de kutladığımı öncelikle ifade etmek istiyorum. Konun bir miktar daha açılması için şunu sormak istiyorum: Etik kurallarına konulacak kodlar ile mevcut yaşanan sistemin belirlediği adalet sisteminin kodları yani yasalar arasındaki ilişki veya olası çelişkiler nasıl açıklanabilecektir? Bunlar karşılıklı olarak nasıl örtüşürülebilecektir? Bu soruyu sormamdaki maksat sevgili Haydar Şahin'in Irak saldırısındaki egemen güçlerin Iraktaki ortaya koyduğu yasalar ve Irakta gelişen etik kodları o güne kadar toplumun biriktirdiği etik kodları arasındaki çok çarpıcı olarak verdi örneği bunun sizin bir entelektüel olarak açıklamayı nasıl yapacağınızı merak ettiğim için soruyorum. Yani ezenin ezilenin, sömürenin sömürülenin, hortumlayanın hortumlananın, baskı yapanın ve baskı yapılanın olduğu bir sistemde etik kodları neye dayandırılabilir. Yada bir başka deyişle böylesi bir etik kodları aslında sistemi bir muhalefetin ifadesi mi olacaktır? Bunu merak ediyorum.

Emin KORAMAZ:

Teşekkürler.

Mehmet SOĞANCI:

Sayın GÜL.....

Emin KORAMAZ:

Devam ediyor muydunuz?

Mehmet SOĞANCI:

Tabi bütün konuşmacılar..... sorum var. Hayır sadece soru soracağım yorum yapmayacağım arkadaşlar. TÜKODER' e çalışmalarını yakından takip ettiğim için iyi niyetlerimi ve başarılarının devamını dilemekle söylüyorum. Şimdi durumdan vazife çıkartıyor aslında TÜKODER kuruluş senesi itibariyle yasal bir dayanağı da yok. Kamusal bir denetim çalışması içinde örneğiniz derneğiniz çalışmalarında; yani durumdan vazife çıkartmada tüketici haklarının korunması ve savunulmasında yasal zorunluluklar dışında sistemin ortaya koyduğu adalet sisteminin bugüne kadar işte 2003 senesinin adalet sisteminin kısa adıyla yasanın dışında etik kodlarıyla bir yaptırım yapılabilir mi? Etik değerler yada bu kodlar sistem içerisinde, bu sistem içinde yaşanan sistem içerisinde nasıl oluşturulabilir? Tüketici mahkemesi kavramından bahsediyorsunuz. Sistemde var olan adalet sisteminin dışında bir sistem yani böyle bir tüketici hakları mahkemesi etik değerler kodlaması açısından nasıl belirlenebilir? Bunu merak ediyorum. Sayın Metin AKDAŞ' a bir sorum var.bir yandan bir sanayici ve işadamları derneği temsilcisi ve yöneticisi olarak önceçalışmalarınızdan dolayı sizi kutluyorum, yayınlarınızı da takip etmeye çalışıyorum sektör içerisinde. Biliyorum derneğinizin faaliyetini sürekli yazdığınız yazılarda da buradaki konuşmanızda da dönem sıkıntılı, ülke sıkıntılı, sektör çok yaralı diye söylediniz. Bir yandan da Sanayici ve İşadamları Derneği yöneticisi olarak bunun altını çiziyorum kar daha daha fazla, kar her zaman kar, dibine kadar kar sözüne öncelikli sorumluluğumuz sosyal ve toplumsal olan sorumluluklarımız diyorsunuz. Bu aslında bir paradoks bana göre. Üyesi bulunan tüzel ve gerçek kişilerin bulunduğu derneğinizde toplumsal ve sosyal sorumluluklar çerçevesinde ortaya koymaya çalıştığınız davranış ilkelerine davranış ilkelerini ortaya koymaya çalıştığınızı ifade ediyorsunuz. Derneğinizde yani tüzel ve gerçek kişilerin Üyesi olduğu derneğinizde bir konsensus sağlandığını söylüyorsunuz bu ilkeler çerçevesinde. Bunlara uymayan insanlara yaptırımlarınız ne olabilir? Yani böylesi bir etik değer kodlamasında derneğiniz bugüne kadar herhangi bir girişimde bulunabilmiş midir? Yoksa bütün ve gerçek tüzel kişilerin üyesi olan bütün meslektaşlarımız koyduğunuz bütün ilkelere uygun hareket edebilmişler midir?

Son sorum Başkanım affınıza sığınarak bu size yönetici olarak size sevgili Haydar ŞAHİN alınmasının Oda Başkanı varken soruyu ona sormak pek yakışık almıdı. Size soruyorum Haydar ŞAHİN etik kuralları içselleştireceğiz dedi, önümüzdeki görev budur dedi altın harflerle yazmamızın dışında bunun bir de yaşama geçirilmesi lazım dedi. Biz bu kuralları işte kamuda, özel sektörde ücretli olarak çalışan üyelerimiz bu kuralları uygularsa başımıza çok iş alacağız. Bu belli oluyor. Şimdi buradaki soru basit aslında bunları içselleştireceğiz birey olarak yada örgütlük olarak neler yapmamız gerekir. Bunu almak istiyorum teşekkür ederim.

Emin KORAMAZ:

Söz isteyen arkadaşlar. Arkadaşlar söz isteyen herkesi görürsem ona göre bir zaman ayarlaması yapacağım. Söz almak isteyen. Gördüğüm kadarıyla.. İkinci söz yok Hüseyin Bey. Soru varsa olur. Altı yedi arkadaş var, 10 geç konuşmacılarıma dönmek istiyorum. Lütfen ikişer dakika.

2. kaset A Bölümü

.....değerli arkadaşımız mühendis odalarında mühendislerin yaptığı suçlarda herhangi bir ceza alıp almadığını sormuştu bu konuya cevap vermek bana düştü. Değerli arkadaşlar Makina Mühendisleri Odası'nın Onur Kurulu vardır. Onur Kurulu iki yılda seçimle iş başına gelir. Onur Kurulu disiplin kurulu gibi çalışmaktadır.1954 yılında TMMOB (Türkiye Mühendis Mimarlar Odaları Birliği) 'un yasasına uygun olarak daha sonraki kurultaylarda çıkmış olan disiplin yönetmeliğine uygun olarak çalışmaktadır. Bir suç kendi kurula ulaştıktan sonra bu suça karşılık verilecek cezalar tanımlanmıştır. Tabi ki 1954 yılının koşullarında hazırlanmış olan bir yasa ve daha sonra her ne kadar güncelleştirdiğiniz bir disiplin yönetmeliğine bağlı vermiş olsanız da güncel anlamda yetkin kalmamaktadır ve biraz önce arkadaşlarımızın işte ekranda gösterdiği yeni etik kurallar, yeni bir yapılanma yeni bir model arayışına gidilmiştir. Şuana kadar bu kurum mühendislerine meslektaşlarına ceza vermiş midir? Tabi ki vermiştir. Hak ettiği cezalar ne ise o tür şeyleri vermiştir ve de bu kurum işlevsel olarak yılda ortalama 40 ile 80 arası dosyayı sonuçlandırmaktadır. Bu konuda başka bilgi almak isteyen varsa özel olarak verebilirim. Sürem başlıyor Başkanım TEDMER temsilcisi arkadaşımıza gerçekten burayı bulup, sizleri getiren, sizi de böyle bir vakıf kurduğunuzdan dolayı ayrı ayrı kutluyorum. Benim aklıma takılan bir şey vardı TEDMER' in oluşumunda dediniz ki" tüzel kişilikler ve şahıslar vardır" yani sermaye şirketleri demi vardır, bu yapıyla birlikte bunu açabilir misiniz? Diğer taraftan bu çalışmalarınızı sıcak anlamda, güncel anlamda nasıl takip edebiliriz? Bu konuda bizleri de nasıl ulaşılabileceğimiz konusunda bilgilendirseniz çok memnun olurum. Diğer bir şey sayın Soğancı yasaları söyledi ben standartlarla ilgili bir şey aktarmak istiyorum. Ülkemizde ulusal standartlar üretilmiştir Türk Standartları Enstitüsü tarafından verilmiş standartlar var ancak bu standartlarla uyuşmayacak etiğin emrettiği, mühendisliğin emrettiği mi önde olur yoksa standart mı ön planda olmalıdır. Bunu nasıl yorumluyorsunuz? Bir diğer konu etik kurallar evrenseldir dediniz. Evrenselliğin ötesinde ulusal boyutu yok mudur? Etik kurallar ABD'de de aynı, Türkiye'de de aynıdır? Irak'ta da aynıdır? Diye soruyorum. Metin AKDAŞ arkadaşına şöyle bir soru yöneltmek istiyorum: yeni ihale yasası dediniz. Yeni ihale yasası gerçekten uygun ülkemiz için daha doğruyu üreteceğini söylüyorsunuz. Ancak anahtar teslimi diye modellendirilen işler batı ülkelerinde yapılmakta ve enflasyonun tek rakamın altında olduğu yerlerde yapılmakta; bizim ülkemizde benzer anahtar teslimi işler yapıldığında acaba Bingöl'deki çöken okul gibi örnekleri bundan sonraki süreçte yaşamamak için ne tür önlemler alınması gerekir? Diye soruyorum başka sorum yok teşekkür ederim.

Emin KORAMAZ:

Çok teşekkürler buyurun. Hemen arkanıza getirirseniz...

Günay YABAŞ:

Günay YABAŞ. Özellikle Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu yedek üyesiyim, ESSİAD' da da başkan yardımcısı olarak görev yapıyorum. İki başkana da saygılarımı sunuyorum diğer misafirlere de hoş geldiniz diyorum. Gülçin hanım hoş geldiniz. Tek bayan olarak burada dört arkadaşımızla mücadele ediyorsunuz ama hakikaten biz mühendisler kat kaloriferi ve split klima konusunda bu işi artık bıraktık yani isim vermek istemiyorum ama işte Kipa'lar, Migroslar varken onlar biliyor bu işi biz vazgeçtik, mümkün değil yapamıyoruz onlar da ucuz fiyatlara satıyorlar ki servisleri de kendileri buluyor buldukları servisler de malum böyle sorunlar yaşıyor. Oysa ki bizim gibi mühendis firmalarına, mühendis satıcılara gelseler yani bütün arkadaşlarım söyledi ama ben üstüne basa basa söylüyorum bu sorunları yaşamayacaklar hiçbir mühendisin gönlü elveremez yani bir kocaman salona 9.000 btu.luk bir klima satmaya elvermez buna inanıyorum. Arkadaşımızın ismini hatırlamadım ama herhalde uzaydan geldi diye düşünüyorum işte bakınız ne kadar insan var burada herhalde bu arkadaşlarımız sadece bu etik kurallarla ilgileniyor. Metin Bey mutlaka cevap verecektir ama ben sanıyorum ki o mekanik tesisat işlerinin artık inşaat mühendislerinin ve mimarların taahhütlerinden çıkarılması gibi bir söze değinmek istedi. Siz de söylüyorsunuz ne kadar küçük rakamlarla bu işlerin yapıldığını ve tesisat sektöründeki müteahhitlerin nasıl müteahhit demek istemiyorum, mühendislerin ne kadar zor durumda kaldıklarını en iyi bilenlerden biri benim bir arkadaşım daha sordu işte şeffaflık konusunda ne yapılıyor diye gelin diyorum her iki başkanım da buradayken ve diğer sektör dernekleri, tüketici korumacıları, TEDMER sitenizi gördüm çok güzel lütfen gelin artık bu internet bu kadar

ilerlemişken herkes; şey etiğine girmeyelim birbirimizi karalama etiğine değil de etik davranmayan herkesi bir sitede isim vermeyelim ama yerini bile belirtsek yeter

.....:

İsim de verelim.

Günay YABAŞ:

Hani karalama olursa hukuksal olarak o arkadaşımızı zor durumda bırakmayalım diye söylüyorum. O insanlar mutlaka bu etik dışı davranışlarından vazgeçeceklerdir. Bizim içimizde olan yani onlara işte sözüne değinmek istemiyorum bana çok iğrenç geliyor ama maalesef yaşıyoruz tapu dairelerinden tutun da hastanedeki hasta bakıcımıza kadar verdiğimiz o küçük rakamları vermekten de bizler herhalde utançlardan dolayı vazgeçmiş oluruz.yani bu şeffaflığı hani biz başımız belaya girecek diyoruz ama lütfen başımız belaya girsin bizim başımız zaten belada bizler dibe vurduk hani dediniz ya "şuanda bir paradoks yaşanıyor ESSİAD, iş veren derneği" yani tesisatçılar ne kadar işveren olabilir? Her şeyden önce emekçiyiz, memur olan bir arkadaşımız dedi ki " 400 Milyon maaşla nasıl etik olabiliriz?" arkadaşlar ben bunu kabul etmiyorum. Ben mühendis olduğumda iş verenim de bir makina mühendisi idi bana dedi ki "sen bana para vereceksin üste dedi, yeni mezunsun, ben sana iş öğretiyorum" "ama" dedim "ben de size emek veriyorum sizin öğrettiklerinizi ben size tekrar öğretiyorum". " hayır" dedi, ancak yol paramı verdi. Ve şuanda özel sektörde sizler yine maaşınızı alıp akşam eve gidiyorsunuz, emekli olacağınız zaman emekli paranızı düşünüyorsunuz, asgari ücretin çok çok altında çalışan arkadaşlarımız var ve onlara da sigortalarını bizim gibi yani inanılmaz sigorta bedelleri ödeyerek çalıştıran ve yüksek ücret vermeye çalışan ben utanç duyuyorum yanımda çalışan makina mühendisi arkadaşşıma düşük ücret verdiğim zaman utanç duyuyorum maaşı verirken çünkü yok yani; işte arkadaşım söyledi."

Hüseyin BEY:

.....

Emin KORAMAZ:

Hüseyin BEY size söz vereceğim.

Günay YABAŞ:

Hayırben sizi dinledim.

Hüseyin BEY:

.....

Günay YABAŞ:

Hayır hayır ben sizi anlıyorum ben de sizin fikrinizdeyim.

Emin KORAMAZ:

Hüseyin BEY size söz vereceğim.

Günay YABAŞ:

Bakınız geçen yaz; lütfen, kısa dediniz ama bu dertler çok uzun yıllardır en çok etik konusunda mücadele eden benim Odaya girerken de arkadaşlarım onur sözü verdim. Ben bu yaz bir ameliyat geçirdim. Hastanede ameliyat olurken yani saatlerce klima çalışmasını diye dua ettim yani çünkü biliyorum başıma gelecekları onları çalıştırdıkları anda ne mikropların olacağını her şeyden önce üniversitelerimizden başlayarak halkımız da dahil olmak üzere herkesin eğitimden geçmesi gerekiyor ve mühendislerden baya bir yeterli mühendisimiz var alt kadro yani teknisyen dediğimiz arkadaşlarımızın çok iyi şekilde yetiştirilmesi gerekiyor, öğretim görevlisi arkadaşlarımıza büyük iş düşüyor, bizim gibi sanayici demiyorum ama bizim gibi tesisatçı arkadaşlarla iş birliği yaparak yani anahtarı kullanmayı öğrenen insanlar olması lazım. Arkadaşlar bunu aşmadığımız sürece iş biter. İnşaat müteahhitlerinden tesisat işleriniz kurtarmadığımız sürece biz bu etik işlerden de kurtulamayız. Ne yazık ki çok düşük fiyatlarla iş yapmak zorunda kalıp gene hiç istemediğimiz etik dışı işlere itilmek zorunda kalırız yani ben bunu yapmak istemiyorum ama yapıyorum da demiyorum ama lütfen arkadaşlar özellikle başkanlarımdan rica ediyorum bunlara baskı yapalım bizlerde sizinle birlikte arkandan gelelim. Teşekkür ediyorum.

Emin KORAMAZ:

Teşekkürler. Arkadaşlar saat 18:30' da buradan çıkmamız gerekiyor çünkü 19:30' da TEBA' da bir kokteylimiz var. Onun için mümkün olduğunca zamanı verimli kullanalım, arkadaşlara da sorular sordunuz söz vereceğim, örgüt yöneticilerimizden özellikle söz istememelerini rica ediyorum geriye kalan tüm arkadaşlara söz vereceğim. Buyurun Hüseyin BEY.

Hüseyin BEY:

Sevgili arkadaşlar; sevgili kardeşime söylüyorum ben köyden geldim. İmside Karlı.....Köyü. uzaydan falan gelmedim. Şimdi sevgili dostlar arkadaşım diyor ki "düşük ücret verdim". Nerede etikliğiniz kaldı onu söyler misiniz bana? Yani neyse sataşmayalım birbirimize çünkü ağır lafa ediyorsunuz "*uzaydan mı geldin?*". Bu toplum benim nereden geldiğimi bilir, etiğe ve haksız rekabete ne kadar karşı olduğumu bilir. Yalnız bu toplum zan altında kalacak bir toplum değil, bu toplum yeterince eziliyor zaten, bu toplum taşeronluktan bıkmış, bu toplum rekabetten, haksız rekabetten, cebinden para vererek iş yaptırmaktan bıkmış ESSİAD' ı arkadaşlarımızda bu sektörde aman aman para kazanıyorlarsa kesinlikle etiğe ve haksız rekabetepara kazanıyorlardı etiğe uymadıklarından para kazanıyorlardır. Onların da para kazandığını sanmıyorum. Onun için işi yolundan çıkarmayalım benim ne kadar etik olduğumu, etik kurallara ne kadar uyduğumu yani sayın başkanlarınızda çok iyi bilir. Teşekkür ederim. Fazla uzatmayalım.

Emin KORAMAZ:

Teşekkür ederim. Arkadaşlar tartışacağız tabi ki, birbirimizi eleştireceğiz, kırılmayalım, zaten kokteylde de eleştiriye devam edelim, ben örgüt yöneticilerimden özellikle söz almamalarını rica ediyorumvaktimiz kalmadı. Bir arkadaş söz istemişti Meftun' a söz vereceğim, ondan sonra konuşmacılara söz vereceğim. Başka var mı? Arkada bir kişi daha var. Başka göremedim. İkinize söz veriyorum.

Meftun BEY(GÜRDALLAR?????????):

Arkadaşlar isimim KDV Meftun. Niye KDV Meftun? İki hafta önce Tesisat Mühendisleri Derneği'nin bir gezisine katıldık. Akşam bir yere yemeğe gittik. 250 kişinin olduğu bir salon; salonda işte yenildi, içildi çıkarken hesabı ödedik çıkarken fiş istedik; yok firma dedi ki biz fiş kesmiyoruz 250 kişi her akşam burada yemek yiyor, içiyor yani adam başı 25-30 Milyon hesap veriliyor belki çok ısrar ediyorsanız dört km. ileride başka bir restoranımız var oradan fiş getirelim; "getirin" dedik. Yani bir saat çıkma.... Söyledik. Bir saat sonra yine gelmedi. Ben ısrar ettim benim yüzümden otobüs geç kaldı vesaire bu yüzden adım KDV Meftun' a çıktı. Bunu niye söylüyorum. Bu ülkenin %55'i kaçak çalışıyor, kayıt dışı çalışıyor. Benim iki firmam var iki firmamdan bir tanesinin vergisini ötekinin hesabına yatırmışım. Bir yanlışlıkla birinin az birinin çok. Çok olana bir şey demiyor maliye az olan için 15 günde bir baskın

yapıyor benim firmama işte vergi borcunuz var vesaire. 15. gün yani hesap yatırma tarihinden 15 gün sonra baskınlar başladı. Yanlış yatırmışız beyan ettik kimse bir şey demiyor. Karşımda bir atölye var; tekstil firması, kapısı açık hiç tabelası vesaire yok, kepengi inik yani parmaklığı inik kapısı açık oraya kimse uğramıyor ama senelerdir çalışıyor orası bana 15 günde bir uğruyor maliyeci arkadaşlar sağ olsun. Bunu niye söylüyorum ülkemizde ciddi bir kaynak sıkıntısı var. Kayıt dışı çalışmaya devam ediyoruz. Şimdi burada uzaylılarla köylüler şuradan bir ayrılıversin ne kadarımız ne kadar vergi veriyoruz. Ne yapıyoruz bunun sonucunda. Şimdi insanlar Avrupa'ya mühendisleri, meslektaşları cebinden para harcayarak götürmüyor arkadaşlar bu sektör para kazanıyor, hepimiz birilerini Avrupa'ya ben de götürürüm firma olarak insanları davet ettim insanları gezmeye götürdüm. Niye? Beklentim var. Niye? Benim markamı yazsınlar diye. Arkadaşlar işi kendimize batıralım.bunun sorusunu ben şimdi Sayın Başkan Emin KORAMAZ' a soruyorum. Ne soruyorum dört ay önce Makina Mühendisleri Odasının Danışma Kurulu'na iki sayfalık bir dilekçe verdim. Bu ülkenin 205 Milyar Dolar dış borcu var. Bu borçların içinde yapılan yüzlerce hatalı yatırım, hatalı havaalanı, Bolu tüneli gibi ne bileyim başka Sivas Demir Çelik Fabrikası gibi yüzlerce yatırıma binlerce mühendis imza attık, buralara paraları gömdük ve bu paraların karşılığında 205-210 Milyar dolar dışarıdan borç almak için kırk türlü takla atıyoruz, dileniyoruz. Ne yaptık arkadaşlar, bu mühendisler hakkında ne yaptık? Ben bunu sordum dört ay önce henüz Sayın Başkanımdan yanıt alamadım. Bir önceki danışma kurulunda bir mazeretim nedeniyle katılamadım ümit ediyorum ki cevap vereceklerdir bana. Bu konuda Ozan arkadaşım dedi ki "80 tane 100 tane her sene Onur Kurulunda dosya inceleniyor; inceleniyor şu oluyor. Falanca ilçedeki bir mühendis arkadaşım asgari ücretlere uymadan proje yaptığı için elinden işi alan mühendisi şikayet ediyor, biz de onun hakkında işlem yapıyoruz. Yapılanlar bu düzeyde olan şeylerdir, tahmin ediyorum budur ama bir hatalı yatırıma Milyar Dolarlık işlere imza atan herhangi bir mühendise bu güne kadar yargılamadık. Biz bir tarihte Süleyman DEMİREL' i üyelikten atmıştık. Senelerdir bizi kabul etmez görüşmeye; bildiğim kadarıyla eleştiriler gelmişti. Senelerdir bizi kabul etmez. Ama o zaman ülkenin borcu ya iki Milyar Dolardı ya üç Milyar Dolardı şimdi 200 Milyar Doların üstünde borcumuz var. Herkes takkesini önüne koysun düşünsün. Ben Sayın TONGUÇ' a bir konuda fikir üretmesi açısından bir şey sormak istiyorum. Kısa süre önce sanıyorum. İzmir' deydi yine HIV virüsü kapıldığı için bir çocuğumuz sınıfında yalnız kaldı. Bilim adamları dedi ki "arkadaşlar bu virüs bulaşmaz". Kimse inanmadı. Şimdi doktorlar böyle söylüyor inanmıyor ama öteki taraftan mühendisler diyor ki "9000 btu. İle burası ısınmaz ve ya soğumaz" yani ilintiyi bunun için söylüyorum. Buna da kimse inanmıyor. En ucuzunun orayı soğutacağını düşünerek alıyolar, almak durumunda kalıyolar. Bunu da satan mühendis oluyor işin kötüsü, bir başka mühendis de bunu satıyor. Yani insanların kendilerinde de birtakım problemler var her birimizin birey olarak kendimizde de problem var bunları tartmamız lazım. Bir çok eksik, bir çok yanlış işimiz var; bilime inancı bu topluma yerleştirmemiz lazım, bilimsel doğruları söylüyor olmamız lazım bunun için kayıpları göze almamız lazım hani bir reklam spotu vardı "insanların güvenini kaybetmektense....."

Emin KORAMAZ:

Meftun toplar mısın? Vakit kalmadı soru soruyorsun cevap vereceğiz abi bize de zaman bırak.

Meftun BEY(GÜRDALLAR?????????):

"insanların güvenini kaybetmektense para kaybetmeyi göze alırım diyordu." O parayı kaybediyor olsak biz Avrupa olarak gidemeyiz Hüseyin bey'in dediği gibi cebimizden para koyuyor olsak bu sektörden çıkarız; kimse enayi değil niye üstüne bu sektörün para koysun gider bankaya repoya yatırır parasını daha iyi kazanır hayır biz bu sektörden para kazanıyoruz bu sektörde yanlış yaptıklarımız oluyor bu kapsamda son iki şeyi söylemek istiyorum. Birincisi: bu toplantıda adı anılmadan geçilirse büyük haksızlık etmiş oluruz diye düşünüyorum Sayın Erdoğan ATAKARI; sayın rahmetli Erdoğan ATAKARI saygıyla anıyorum, ölümünden kısa bir süre önce kuğunun çığılığı olarak ifade edilecek çağrılarda bulundu. Buna burada kimse değinmedi. Bu konuşmalara şahit olan insanlar ellerini vicdanlarına koysun burada konuşmaları ifade etsinler lütfen. Bir ikincisi de: Sayın Üzeyir GARIH' i rahmetle anmak istiyorum İstanbul'da TEMEV' in toplantılarına her yılbaşı gelip önümüzdeki yıldan ne bekliyoruz konusunda görüşlerini ifade ederdi. Bir Belçikalılar teorisi vardı ülkemizin geleceği bakımından böyle çalışılırsa iyi olur diyordu. Biz de diyorduk Ugandalılar var ne olacak? Sonuçta bir Ugandalının elinden rahmetli oldu çok üzgünüz bunun için ama bu ülkede toplam bir kalite oluşturmamız lazım, toplam bir denge oluşturmamız lazım ben bir öneride bulunmak için bu kadar çok konmuştum. Şimdi sektörün değerli temsilcileri burada bir etik kodlar çalışması yapıldı, deklarasyonlar yayınlandı, başkanlar itiraz

etti vesaire bir atölye çalışması yapılsın lütfen yaptırımlar da uygulamak üzere Oda Başkanımız Dernek Başkanlarını toplansın ve insanları uymayı taahhüt ettiği birtakım ilkeleri yazılı hale getirsin ve uymayanları da bundan sonra teşhir edelim. Yoksa biz burada çok şey konuşuruz bu toplantıdaki tüm arkadaşlarımıza son bir sorum var. Niye geldik bu toplantıya çıkarken ne elde etmiş olduk, etik konusunda ne kazanım elde etmiş olduk? Lütfen bunu da düşünsünler. Teşekkür ediyorum.

Emin KORAMAZ:

Söz isteyen iki kişi vardı. Onlara da söz vereceğim. Sonra 15 dakika aşacağız süremizi. Sorunla sorulara da arkadaşlar söz verecek. Yalnız şunu yapalım çok kısa ve net soralım çünkü bizlere de cevap hakkı doğacak sorular da yönlendiriliyor. Soru soracaksak soruya yanıt vereceklere de gerektiği zamanı ayıralım. Buyurun efendim.

Akın KAYACAN:

Teşekkür ederim. Akın KAYACAN. Ben hem düşüncelerimi aktarmak hem de sonuçta çoğunlukla bahsedilmeyen bir konuya da bağlamak istiyorum. Uzun yıllardır bu ülkede insana ve insan eğitimine önem verilmedi ülke yönetimine gelenler kendi ve ailelerinin kalkınmalarını ülke kalkınmalarının önünde tuttular. Özellikle bu son yirmi yılda bu yozlaşma bu kültür yozlaşması had safhada yaşanıyor, hırsızlar devlet protokolüne katiller meclise girdi bunları kim inkar edebilir basında her gün okuyoruz. Bunlara hepimiz tanık oluyoruz. Bunun yaygınlaşmasını, bu kültür yozlaşmasının bu kadar yaygınlaşmasına maalesef iletişim de katkıda bulundu.,; cep telefonlarının, bilgisayarların, internetin, televizyonların çok hızlı gelişmesi ve ucuzlaması toplumun her kesimine bu yozlaşmayı hızlı bir şekilde ilettiler, buna herkes tanık oldu bunu kavrayamayan insanlar da bunlara tanık oldu. Neye tanık oldular? Demek ki bankadan para alıp çalarsan ödemezsen bana bir şey olmuyor. Televizyon ekranlarında valizle para götüren biri geçenlerde cep telefonundan veya iletişim hattından bağlandıysanızserbest kaldı diye öğrenebiliyorsunuz. O zaman bunları doğru değerlendiremeyen insanlar demek ki yaparsak bize de bir şey olmaz yargısına varıyorlar. Dolayısı ile toplumun genelinde bu kültür yozlaşması biz mühendisleri de mutlaka etkiledi biz mühendisler de bu toplumun bir kesitimiz öğretmenler, doktorlar, çiftçiler gibi bu toplumun bir kesitimiz. Toplumun genelinde ne kadar bir yozlaşma varsa bizde de o kadar olmadığını söylemek çok iyimserlik olur diye düşünüyorum. Dolayısıyla Hüseyin BEY cümlesinin içinde çok güzel söyledi "toplum iyi de biz mi kötüyüz" tabii ki değil. Biz burada kendi meslek örgütümüz içerisinde bir tane de, %1 de, %5 de olsa, yüzde yarım da olsa bu etik dışı davranışları nasıl engelleriz? Bu yaşananları biz kendi örgütümüz içerisinde nasıl elimine ederiz, nasıl doğru yöne çeviririz diye bunları tartışmak için buradayız. Bu kadar konuşmanın içerisinde bahsedilmeyen konu çözüm nedir, ne yapılmalı pek kimse bahsetmedi, belki konuşmacılarımız ikinci bölümde bahsedeceklerdir. Tekrar öncesine dönersem toplumun yozlaşmasında.....

Emin KORAMAZ:

Lütfen toparlar mısınız. Konuşmacılarımızın ikinci turuna süremiz kalmadı arkadaşlar.

Akın KAYACAN:

O zaman benim önerim şu: bizim örgütümüzde de, bizim sektörümüzde de bunlar yaşanıyor, kimse hayır diyemez bununla ilgili, ilgili meslek örgütleri kendi içlerinde disiplin kurulu demeyelim belki konsey olabilir buna benzer kurullar oluşturup tüketici şikayetlerini yatırımcıdan, split klima alan tüketiciye kadar toplayıp bunları doğru değerlendirip açıklayarak, afişe ederek sonuçlarını bildirmelidir. Çözüm önerim etik dışı davranışlara karşı benim bu. Teşekkür ederim.

Emin KORAMAZ:

Teşekkürler. Bir kişi söz istemişti. Arkadaşa da söz vereceğim, ondan başka kimseye söz yok. Buyurun efendim.

Mürşit REŞİT:

Mürşit REŞİT. Makina mühendisi. Etik konusuyla ilgili olarak yapığımız bu konular, görüşmeler bize herhangi bir yaptırım getirip getiremeyeceği konusunda bir yetkisizlik ortamı doğuruyor. Anladığım kadarıyla biz burada istediğimiz kadar konuşalım bizim herhangi bir yetkimiz yok, siyasi bir yaptırımımız yok fakat Meslek Odalarımızda eğer yasal anlamda herhangi bir şey yapabileceksenek bunu Odaların kendi içinde halletmeleri lazım. Ben direkt olarak şunu sormak istiyorum: Makina Mühendisleri Odası kendi konusunun Tesisat Mühendisliği branşı veya herhangi başka branşta mahkemelerde bilirkişi olarak görev yapan arkadaşlarımızın herhangi bir şekilde cezalandırılması ve de bunların bu kurullardan, yani bilirkişilik görevlerinden alınması gibi herhangi bir yaptırıma sahip midir değil midir? Veya bu diğer meslek odalarıyla ilgili olarak böyle bir yaptırım var mıdır, yok mudur? Teşekkür ederim.

Emin KORAMAZ:

Teşekkürler. Şimdi arkadaşlar konuşmacılarıma söz veriyorum. Metin AKDAŞ' tan başlıyorum, bu sıradan devam edeceğim.

Metin AKDAŞ:

Sayın konuklar bana oradan birkaç tane soru geldi üç arkadaşımızdan, Mehmet SOĞANCI' dan, Ozan PARLAR' dan Hüseyin 'dan espri geldi. birkaç tane de dolaylı soru var. Bir de benim ikinci bölümde söyleyeceğim bir şeyler vardı onları da bununla birlikte söylemeye çalışacağım kısa süre içerisinde. Sayın Ozan PARLAR' ın sorusundan başlıyorum "yeni ihale yasasını övüyorsun gibi yada çıktı iyi oldu tarzında bir şey söyl....gibi anahtar teslimi ihaleler enflasyonun yüksek olduğu ülkemizde sıkıntı yaratmayacak mı?" dedi. Yani birim fiyatlı ihalelerinde hangi şeylerin oluştuğunu çok iyi gördüğümüz için yani anahtar teslimi ihale yöntemi daha iyi gibi geliyor ama enflasyon yani enflasyon ilgili de hep birlikte herhalde oturup tartışmamız gerekiyor ne yapabiliriz diye çok daha fazla bilgi sahibi olmadığımız da söylemişim o konuda. Mehmet SOĞANCI' nın bir sorusu vardı onu zaten şimdi açıklayacağım. Her zaman kar, kar, kar diyen bir işveren yerine toplumsal ve sosyal sorumluluktan bahsediyorsun bir işveren yada sanayiciler derneği başkanı olarak bir paradoks toktur burada dedi. Bir de gerçek ve tüzel kişilere yaptırımımız ne olabiliyor dedi onu birlikte anlatacağım. Hüseyin Abi' nin sorusu da aynı şekilde bu çalışmanın içerisinde geçecek. Ben Hüseyin Abi, Hüseyin Abi diyorum Hüseyin Abi benim abim çok seviyorum kendisini yaklaşık on yıla yakın da, on yılı aşkın bir süredir kendisini çok yakinen tanıyorum mesleğin gerçekten saygıdeğer büyüklerinden bir tanesi. En çok da görüşlerini bu tür platformlarda mertçe ifade edebilmesinden, tarzından dolayı seviyorum. Ama Hüseyin Abi kusura bakma bu sektörde bunları ben dillendirdim diye söylemiş olmuyorum, bunlar yaşanıyor kendimize haksızlık etmeyelim son derece dürüst, son derece ilkeli firmalar da var. Onları zaten ayırarak bir kenara koyuyorum. Fakat bu tespitler sadece benim tespitlerimde değil üzülererek söylüyorum bunu da, yani söylemek de istemiyorum aslında biz bunları beş dernek ve bir vakıf tartıştık onların temsilcileriyle, başkanlarıyla tartıştık. Onların bizimle görüşlerimizden süzülerek gelen tespitler bunlar yani bu sektörde bunlar yaşanıyor, yani hiç kimse üstünü bir şekilde kapamaya çalışmasın burada da özeleştiri yapmak zorundayız. Yani onları konuşacağız, tartışacağız yani karanlığa bir mumu biz yakacaksak biz yakacağız. Yani bu mumların yakılan ışıkların sayısını da çoğaltmak zorundayız bu anlamda bizimki bir özeleştiri. Bu yaşanıyor. Bu anlamda lütfen beni suçlama diğer sektör derneklerinde dediğim gibi beş tane derneğin ve bir vakfın toplantısında ikili devam eden bir çalışmada süzülerek gelen görüşler. Şimdi arkadaşlar söylediğim gibi bizim dernek olarak içinde bulunduğumuz bir çalışma vardı iki yıl önce başlamıştı bu çalışma yaklaşık, hatta iki yıldan da uzun üç yıl önce başlayan bir çalışma sektörde yaşanan bu çalışmaları sürekli gözlemlediğimiz için Ege Soğutma Sanayicileri Derneği, Isıtma Soğutma Klima İmalatçıları Derneği, Türk Tesisat Mühendisleri Derneği, İZODER, DOSİDER' le ortak bir çalışma yürüttük. Beş derneğin temsilcileri ortak bir komisyon oluşturarak sektörün uyacağı iş etiği ilkelerini tespit etti. Arkadaşlarımdan rica edebilir miyim onu vermişim, onu bir koyuversinler Sayın Başkan.....koordinatörlüğünde yaklaşık iki yıl süren bu çalışmanın neticesinde ısıtma, soğutma, klima sektörünün uyacağı iş etiği ilkeleri diye bir

çalışma tespit edildi otuza yakın bir madde vardı, bunların hepsi konuşuldu ve bu 12 tane madde süzülerek tespit edildi. Bu tespit 12 tane madde ben sadece başlıkların okuyayım.

1. Dürüstlük,
2. Güvenilirlik,
3. Sözünü tutmak,
4. Sadakat,
5. Adil olmak,
6. Başkalarının hakkını korumak,
7. Yasalara karşı saygılı olmak,
8. Vatandaşlık sorumluluğu
9. en iyinin peşinde olmak,
10. Yaptıklarının hesabını verebilmek,
11. Çevre bilinci; biz ESSİAD olarak 12. madde üye sorumluluğunu da bunun içerisine koyduk

Bu 12 maddeden oluşan bu ilkeler beş tane sektör derneğinin başkanlarının o zamanki başkanlarının imzasıyla tüm kamuoyuna deklere edildi. Sizler de görmüşsünüzdür teknik dergilerde özellikle ısıtma, soğutma, klima sektörü ile ilgili teknik dergilerde bu maddeler yayınlandı. Yani benim söylediklerimin arkasında o zaman bu toplantılara katılan beş tane derneğin temsilcileri ve vakfının da görüşleri var arkadaşlar. Ben o gün bu çalışmalarını koordine eden ve özellikle bu çalışmaların bir anlamda nihayete erdirilmesinde büyük çabası geçen ISKAV' ın müteahhliyet başkanı Bedii KORANAR' a ayrıca buradan teşekkür ediyorum. Peki bunu yaptık da ne oldu? Şöyle de bir ilke kararı almıştık bu maddeleri tespit edeceğiz, bu bahsettiğim beş tane dernek ve vakıf çok kabaca söyleyeceğim ama 1500' ü aşkın üyeye sahip özellikle mekanik tesisat sektöründe, ısıtma, soğutma klima alanında 1500' ü aşkın üyeye sahip ve bunlar bu sektörün seçili firmaları, sayılı kalbur üstü firmaları bunu biz kendi örgütümüz içerisinde, kendi sektörel derneklerimiz içerisinde eğer hayata geçirebilirsek, uygulayabilirsek, olumlu bir netice de alacaktık ve öyle bir ilke kararı aldık. Dedik ki her dernek kendi tüzüklerini mutlaka değiştirsin, tüzüklerine disiplin başka derneklerden onur kurulu gibi önerilerde gelmişti, onur kuruları oluşturulsun. Bu etik ilkeler tüzüklerine işlensin derneklerin yoktu bizim tüzüğümüzde böyle bir şey, derneklerin tüzüklerine işlensin, yeni üye kabullerinde mutlaka bu ilkelere uyacağı konusunda taahhüt alınsın, mevcut üyelerin de yani bir üyelik hakkı kazanılmış önceden, mevcut üyelerin de imzasına açılsın; biz bunu ESSİAD olarak yaptık hemen bu çalışmanın neticesinde derneğimizi topladık, tüzüğü değiştirdik, disiplin kurulu mekanizmalarını oluşturduk, bu ilkeleri tüzüğümüze yerleştirdik ve bir arkadaşımızın bir sorusu vardı: bu konuda herhangi bir şikayet oldu, çalıştı mı falan diye bu yaklaşık altı ay önce biz bu değişikliği yapabildik çünkü yasal süre çok uzun tüzük değişikliklerinde bakanlığa gidiyor, geliyor falan. Bir tane şikayet oldu o da şu anda disiplin kurulunda görüşülüyor, çeşitli yaptırımlar var yapabilecek bir derneğin kendi sektörel bütünlüğü içerisinde ve yapısı içerisinde yapabileceği bir tek şey var yani en son şey söylüyorum kınama falandan sonra üyelikten atma bizim dernek olarak yapabileceğimiz yaptırım bu ama bu bir toplumsal sorumluluk, bu heyecanı hep birliktemeslek örgütlerimizde, odalarımızda kurumlarımızda, işletmelerimizde, firmalarımızda, ailemizin içerisinde bunu yaşama geçirmeye çalışırsak başarılı olacağımıza ben hep beraber inanıyorum çünkü devlet, devlet, devleti suçlamak tek başına da yetmiyor arkadaşlar devleti oluşturan bu toplum yani bu sistem bizim içimizden gidiyorlar oraya yani bizler eğitiyoruz, annelerimiz eğitiyor, öğretmenlerimiz eğitiyor işte bugün öğrendiğim bir konu var İstanbul Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesinde Mühendislik Etiği diye bir ders programı girmiş ders ve şu anda orada bir konuda bir çalışma var. Ya bunları yapmamız lazım. Ben sabırla dinlediğiniz için herkese teşekkür ediyorum, size de Başkan.

Emin KORAMAZ:

Teşekkürler Haydar ŞAHİN çok kısa lütfen.

Haydar ŞAHİN:

Ben çok kısa olarak birkaç konuyu söyleyeceğim. Tabi Onur Kurulu Üyemiz Ozan BEY anlattı Mustafa BEY' in sorusuna bir ekleme yapayım aynı zamanda bu ihraç konusu demişti tüzüklerimizde böyle bir durum yok tabi ama bu konudaki eksiklikleri gidermek için çabalar var TMMOB' da da 100 tane 100' e yakınayrıca bunlar oda onur kurulu çalışmalarını sonucunda yapılan itirazların bir çoğu da Daniştay' da onaylanıyor. Bir şey daha söyleyip bitireceğim genelde cevap verildiği için: yani ne

yapacağız? İşte bu ilkeler olmalı ama biz tabi bir hegomania ile karşı karşıyayız yani bir kuşatma ile karşı karşıyayız. Ama bir cümle ile cevap vermek istiyorum buna bir başka dünya var diyorum. Teşekkür ederim.

Emin KORAMAZ:

Teşekkürler. Buyurun.

Gülçin TONGUÇ:

Şimdi ben yaşananlardan yola çıkarak size bazı şeyler aktarmıştım ama biraz fazla alınganlık yapıldı gibi geliyor bana. Şimdi benim karşımda sizler yoksunuz benim karşımda firma ismi vermek istememişim ama bir ARÇELİK var, bir BOSCH var. Şimdi bunun arkasında hangi makina mühendisi var, nedir ben bunu bilmem. Tüketici olarak araştırmasını yapıyor benim elimde bakın ARÇELİK, işte bir daha ARÇELİK var. Şimdi tüketici tercihini yapmış; belli başlı firmalar var, tüketici tercihini yapmış hatta ve hatta mühendislik ölçümünü de yaptırmış. Şimdi buradan bir arkadaş söyledi, diğer bir arkadaşımız söyledi işte ISO belgesi var mı? Şimdi ARÇELİK' in ne olduğu belli yani BEKO' yu dünyaya üretiyor veya Avrupa'ya gönderiyor falan. Şimdi tüketici buna inanmayıp da kime inanacak bu bir, ikincisi: ölçümünü yaptırıyor; yani biz hep böyle basit şeyden gidiyoruz, klimadan gidiyoruz b u bir örnektir yani yaşadığı sadece ısıtmadan veya soğutmadan çıkmıyoruz yola yani A' dan Z' ye karşılaştığımız tüm sorunlarla ilgileniyoruz. Tercihini yapıyor tüm doğru olarak adımlarını yapıyor ama burada bir problem yaşıyor. Şimdi siz çok iyi bilirsiniz imalat hatası diye bir olay var. Yani niye sahip çıkmazlar bu imalat hatasına; ben firma olarak karşımda görüyorum ve dolayısıyla burada sizlerde bu firmalarda çalışan birer mühendisler olarak ve tabi ki Oda olarak bu tüketicinin problemlerine nasıl bir yaptırım, nasıl bir çözüm getirebilir? Aslında ben onun için burada varım. Yani ben tüketicinin karşılaştığı sorunları size aktarıyorum, ben yaşamıyorum. Artı bir soru daha vardı etik değerlerde işte yasanın dışında neler yapıldı. Etik değerler sadece yasadaki uygulamalarla bunun dışında neler vardı tabi ki toplumu ilgilendiren ama yasanın dışında olan tüm konularla ilgileniyoruz. Örneğin: geçtiğimiz yıllarda bir sel felaketinde hayatını kaybeden genç, üç tane genç vardı onlarla da ilgilendik, artı otoyol zamları bu yasada geçmez. Yani şimdi ben yasayı uzun uzun anlatıp vakit almak istemiyorum yasada tarifi malın taşınabilir malın tarifi yapılıp bununla ilgili tüketicinin karşılaştığı problemler çözülür. Ama mesela ek vergiler bugün çok gündemde olan bununla ilgili dava açma hazırlığı içerisinde. Örneğin biz Elektrik Mühendisleri Odası ile yaptığımız baz istasyonları ile ilgili yaptığımız çalışmalar üzerine burada valilik bunu dikkate aldı bir kurul oluşturuldu bunun sonunda İzmir' e baz istasyonları ölçüm cihazı geldi. Yani bunlar yapılıyor. Belki siz Tüketici Koruma Derneği işte ne yapıyor falan gibi bir mühendislik bilimi karşısında belki küçük görebilirsiniz ama bizzat hepimiz tüketiciyiz, sizler de birer tüketicisiniz, bizim derneğimize paşasından, öğretmeninden işte kırsal kesimde oturan vatandaşta geliyor. Yani bir öğretmen öğrencilerine birtakım şeyler öğretirken kendisi kapıdan alışveriş yapıyor bize geliyor. Bunun için sizlerde başka konularda mutlaka karşılaşılabirsiniz. Önemli olan tüketicinin karşılaştığı sorunları size aktarmış olacağım ve bunun karşılığında belki buradan tüketici lehine olabilecek bir karar; bunlar tabi sizin Odanızda bilerek, tartışarak gündeme gelebilir, yasallaşabilir. Oda belki bu konuda nasıl TSE veriliyorsa böyle bir işleyiş mekanizma o hayata geçirebilir mi bilemiyorum yani sizin izniniz olmadan bir ölçüm yapılamay.....bunu çok basitçe dile getirdim ama bunlar üretilebilir. Teşekkür ediyorum diğer konuşmacımın vaktini almamak için iyi günler diliyorum.

Emin KORAMAZ:

Buyurun.

Necati GÜLER:

Sayın Başkan tekrar ben bana sorulan sorulara yönelik cevaplarımı vererek konuşmamı bitirmek istiyorum. TEDMER daha öncede söylediğim gibi 2002 Mart ayında faaliyete geçmiş daha doğrusu resmen kurulmuş ama faaliyetlerine yılın başı itibarıyla başlamış bir vakıf. Vakfımız hakkındaki bilgileri tedmer.org.tr internet adresimizden ulaşabilirsiniz ayrıca bugün itibarıyla yayın hayatına geçirdiğimiz

TEDMER Haber diye bir yayınumuz var. Onu da sizlere ulaştırmaktan zevk duyacağım. TEDMER' in kuruluşunda da söylediğim gibi 11 tane şirket ve toplam 69 mütevellî var ve bu mütevellîlerinde her birisi şirket olsunlar, tüzel veya gerçek kişiler olsunlar birer oyla temsil edilirler mütevellî heyetinde yönetimi o şekildedir. Evet aralarında sermaye yatıran sermaye şirketleri de var ama Boğaziçi Üniversitesi Vakfı gibi veya İstanbul Üniversitesi İşletme İktisadî Enstitüsü gibi kurumlarda var ayrıca şahıslarda var; yani mütevellî yapısı çok geniş bir yelpazeyi içeriyor bazı başka dernekler de mevcut mütevellîlerimiz arasında. Çevre koruma ÇEVKO da var. Bunlara bir sürü örnek verebilirim. Başta da söylediğim gibi etik standartları değerlendirirken dört ana konu var yasa ve yönetmelikler, genel uygulamalar, kurumun değerleri ve kişisel olarak değerlerimiz değerler genelde evrensel olarak değerlendirdim mesela ikiye ayırdığımızda değerleri toplumsal değerler ve iş değerleri olarak baktığımızda toplumsal değerlere topluma özen, merhamet, cesaret, adalet, saygı, ahlak, sorumluluk, birlik diyelim. Aynı şekilde iş değerleri olarak da mükemmeliyet, kalite, doğruluk, büyüme dürüstlük, karlılık, dürüstlük aynı şekilde toplumsal değerde de var bunların ifade ettiği şeyler Türkiye' de de aynı Irak' ta da aynı veya Amerika'da da aynı ama siz bu ifade edilen değerlere uygun doğru iyi veya adil davranıyor musunuz? Bu mu sizin etik davranıp davranmadığınızı tayin eden biryon. Burada bazen ikilem yaşayabilirsiniz. Bu ikilem nereden kaynaklanıyor? İki tane değer arasında karar vermek durumunda yaşayabilirsiniz. Mesela bir şirketin karlılık önceliği olabilir, öbür tarafta da toplumsal sorumluluğu vardır. Bu iki değer; ikisi de değerdir birisi şirketinizin iş değeridir, öbürü de sizin toplumsal değerinizdir bu iki değer arasında neye karar vereceğiniz sizi bir ikileme götürür. Orada vermeniz gereken hangisini yönetici olarak hangi kararı almanız yani etik olarak davranıp davranmayacağınızı. Burada varacağınız sonuç sizin ne kadar etik veya ne kadar duyarlı olup olmayacağınızı gösterecektir. Bence herkes biz vakıf olarak da burada Makina Mühendisleri Odası birliği olarak da herkes hepimiz baştan beri söylüyoruz "Kapımızın önünü zaten süpürmemiz lazım" . ve birtakım şeyler var Türkiye'de belki en önemli sorun bütün bu olayların, bütün bu geçmiş yaşşamamızın belki en önemli sorunu balık baştan kokuyor artı yapanında yanına kar kalıyor. Yani bizim zaten çözmemiz gereken şey bu. Teşekkür ederim. Ayrıca TEDMER olarak bana bu fırsatı verdiğiniz için Sayın Başkan size bir kere daha teşekkür ediyorum.

Emin KORAMAZ:

Ben teşekkür ediyorum. Bana da yönelen sorulara aynı uzunlukta cevap versem herhalde birkaç saat uzaması gerekiyor panelin. Yalnız metin arkadaşına şunu söyleyeceğim. Şimdi yaşamın her kesiminde parça bütün ilişkisini karıştırmayalım. Biz şuna bakıyoruz: parçalar bütünü oluşturuyor ama aslında şugözden kaçırıyoruz bütün parçayı etkiler. Türkiye'de yolsuzluk siyasal bir tercih olmuştur ve dolayısıyla toplumsal iş bölümünde toplumsal hizmet üreten mühendisler toplumun tüm kesimlerine yansıdığı ölçüde şu yada bu şekilde yansımaktadır. Odalar mesleki kitle örgütleridir. Odaların görevi buldukları alandan toplumdaki talanı, yolsuzluğu teşhir etmek,.....değişmesi için kendisi gibi emekten, haktan, iyiden, doğrudan yana düşünen tüm oluşumlarla sistemik bir değişimin yolunu açacak mücadeleye katkıda bulunmaktır. Biz bunu işte bu kongrelerle gösteriyoruz, biz bunu Susurluk alanına hep beraber mitinglere giderek gösteriyoruz; yerinde yolsuzluğu teşhir ediyoruz. Biz bunu çalışma raporlarımızda gösteriyoruz. Meclisin önünde "savaşa hayır, barış hemen şimdi" diyerek Oda Başkanımız, TMMOB Başkanımız, yöneticilerimizle yapıyoruz. Üyelerimizle tek tek siz bu projenin altına neden imza attınız, gelin sizi biz de meslekten men ediyoruz demek doğru bir yaklaşım mı? Eğer teknik almamda bir yanlışlık varsa Odanın görevi mesleğini kötüye kullanan üyesine gerekli cezayı onur kurullarında,.....o dönem içerisinde yanlış hatırlamıyorsam 100' e yakınmeslekten men ettik çünkü.....mesleği kişisel çıkarlarına kullandıkları için toplum yararına kullanmadıkları için.....yapan da Odamızın bağımsız Onur Kurullarıdır.....bu kararların çoğu da yargıtayda pardon danıştayda onaylanmıştır. Bilirkişinin etnik bir kesimin aynı zamanda vicdanını da katarak